

RIIGI TEATAJA

Nr. 8.

29. jaanuaril 1935.

Nr. 8.

- Art. 65. Vangistusseadustiku muutmise seadus.
66. Kaitseväe kriminaalseadustiku maksmapanemise seadus.
67. Sõjakohtupidamise seaduse ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku ühtlustamise seadus.
68. Sõjakohtupidamise seaduse ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku ühtlustamise seaduse maksmapanemise seadus.
69. Põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise seaduse muutmise seadus.
70. Tollipõhitariifide seaduse muutmise ja täiendamise seadus.
71. Notariaalseaduse muutmise seadus.
72. Vangimajade valitsuskorra seaduse kaotamise seadus.
73. Tööstusliku töö seaduse muutmise seadus.
74. Garnisoni määrustiku muutmise seadus.
75. Kaitsevälise vangistuse seadus.
76. Ohvitseride teenistuskäigu seadluse § 83, 84 ja 110 muutmise seadus.
77. Sõjaväe seadluste kogu XVIII raamatu täiendamise seadus.
78. Postimäärustiku muutmise määrus.

65. Vangistusseadustiku muutmise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 18. jaanuaril 1935.

I.

Vangistusseadustiku (RT 20 — 1931) § 9, 19, 32, 34, 35, 38, 39, 41, 43, 44, 49, 81, 155 ja 156 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 9. Vangistusasutisse nimetab ametisse ja seaduses ettenähtud juhtudel vabastab sellest: direktori — Kohtuminister; direktori abid, arstid ja muud ametnikud — vangimajade valitsuse direktor; kõik vabateenijad — asutise direktor.

Teenistus- ja haiguspuhkusele lubatakse: vangistusasutise direktorid — vangimajade valitsuse direktori poolt, kõik muud ametnikud ja teenijad — asutise direktori poolt.

§ 19. Vangistusasutise nõukogusse kuuluvad: vangistusasutise direktor — esimehena, üks abidirektoritest vangimajade valitsuse direktori määramisel ning vangistusasutise arst — liikmetena.

Paragrahvi 18 punktides 2 ja 3 ettenähtud küsimuste otsustamiseks täiendatakse nõukogu kohtu poolt ühe, prokuratuuri poolt ühe ja advokatuuri poolt ühe esindajaga, samuti ühe esindajaga kohalikust vangide hooldamise seltsist seltsi juhatuse ettepanekul ning Kohtuministri kinnitusel.

§ 32. Töösunduse teostamiseks asutatakse vangistusasutiste juures töökojad ja korraldatakse mitmesuguseid töid, arvestades eeskätt sihti — vahialuseid üldiselt harjutada töötamisele ja neile anda isikuliselt vastavat tööoskust.

Oma tööstuse puudumisel või kui see ei suuda anda vahialustele küllaldaselt tööd, võidakse vangimajade valitsuse direktori loal kaubelda vangistusasutise kätte ka välistöid riigilt, omavalitsustelt ja eraisikutelt.

§ 34. Tööfond moodustub selle algkapitalist, tööstuse ettevõtete igaaastasest puhaskasust, 50% vahialuste töötasust ja muudest tööstuslike operatsioonide ülejääkidest.

Eelnimetatud algkapital koosneb eelarve korras lubatud Harku turbatööstuse operatsioonikapitalist, senisest tööstuse erifondist ja kõigist muudest tööstuse varadest.

§ 35. Kohtuministri poolt kinnitatavate kavade ja eelarvete järgi soetatakse tööfondi arvel vangistusasutiste juures töö korraldamiseks vajalikke hooneid ja töövahendeid.

§ 38. Tööfondist kaetakse iga aasta lõpul tööstuse ettevõtete ja muude operatsioonide võimalikud kahjud.

§ 39. Tööfondi arvel peetakse ametis Kohtuministri poolt kinnitatava koosseisu piires üksikute vangistusasutiste juures tööde õpetajad ja muud tööstusele vajalikud ametnikud ja teenijad, samuti ka vangimajade valitsuse juures vajalikud ametnikud tööde üldjuhtimiseks, korraldamiseks ja arvestamiseks. Samast fondist kaetakse ka muud vangimajade valitsuse juures tööstuse alal ettetulevad kulud.

Tööfondi arvel peetavil teenijail on riigiteenijate õigused ja kohused.

§ 41. Tööfondi ja tööstuse ettevõtete iga-aastase tulude ja kulude eelarve kinnitab Kohtuminister.

§ 43. Vahialuste töötasu arvutatakse päeva- või tükiviisi vastavalt töö edukusele ja headusele 10—75% suuruses sellest normist, mis makstakse vabatahtlikele sama töö eest ning samal alusel. Töötasu normid eeltähendatud piirides määratakse vangimajade valitsuse direktori poolt antavate juhtnööride järgi.

§ 44. Vahialustele kuuluvast töötasust arvatakse 50% vahialuse isiklikule arvele ja 50% tööfondi arvele.

Vahialuse isiklikule arvele kantavast 50% võimaldatakse talle kulutada enese olukorra soodustamiseks vangistusasutises, samuti ka perekonnale abiandmiseks mitte üle poole; suuremaid kulutamisi võib lubada vangimajade valitsuse direktoril.

§ 49. Tööfondi iga-aastasest juurdekasvust võidakse määrata aasta lõpul Kohtuministri kinnitusel tööstuse alal teotsenud ametnikkudele ja teenijatele lisatasu; sealjuures ei või lisatasu üksikule ametnikule tõusta üle tema neljakuulise palgasumma ja üldine lisatasude summa üle $\frac{1}{6}$ osa tööfondi selleaastasest juurdekasvust.

§ 81. Sunnitöökaristus viiakse täide sunnitöömajas, niisuguse asutise puudumisel või seal ruumi puudusel — vangimajades eriosakonnas.

Vangimajakaristus viiakse täide vangimajades.

Arestikaristus viiakse täide arestimajades, nende puudumisel või neis ruumi puudusel — vangimajades eriosakonnas.

Mitte üle 14 päeva aresti või aresti raharahvi asendamiseks mõistatud kohalikke elanikke, kui nende elukoht on vangimajast üle 25 kilomeetri kaugel, võidakse karistuse täitmiseks kinni pidada lähemas politsei-arestimajas.

Eelnimetatud arestialuseid peetakse politsei-arestimajades kinni Vangistusseadustikus ja Vangistusasutiste kodukorras arestialuste kohta käivate eeskirjade kohaselt.

Vangimajade valitsus tasub politseile käesoleva paragrahvi neljanda lõike alusel kinnipeetavate toitmise kulud vangimajade krediidist eelmise aasta andmetel määratud keskmise vahialuse päevatoidu hinna järgi.

§ 155. Parandusasutises seatakse sisse ja peetakse ülal kasvandikkudele elu-ülalpidamiseks vajalikkude tööoskuste kätteõpetamiseks õppetöökodasid mitmesugustel käsitööladel, võimaluse korral õpetatakse ka põllumajanduslikke töid. Selleks vajalikud kulud määratakse vangistusasutiste tööfondist ja tulud lähevad nimetatud tööfondi.

§ 156. Kasvandikkudele ei maksta tööde eest tasu, kuid § 172 ja 173 ettenähtud kasvandikkudele võidakse pedagoogikanõukogu otsusega aegajalt määrata ergutusraha kodukorras ettenähtud alustel vangistusasutiste tööfondist selleks määratud summadest.

II.

Sama seadustiku III osa 2. peatükk § 184—188 kaotavad maksvuse.

III.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. veebruaril 1935.

Tallinnas, 18. jaanuaril 1935.

K. P ä t s
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

Joh. M ü l l e r
Kohtuminister.

66. Kaitseväe kriminaalseadustiku maksmapanemise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 18. jaanuaril 1935.

I osa.

§ 1. Käesolev seadus hakkab maksma ühel ajal Kriminaalseadustikuga (RT 85 — 1934).

§ 2. Ühel ajal käesoleva seadusega hakkab maksma Kaitseväe kriminaalseadustik (RT 82 — 1934).

II osa.

§ 3. Kaitseväe kriminaalseadustiku § 56 ja 89 muudetakse ning panakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 56. Ülejateenistuses olevad sõdurid Kriminaalseadustiku järgi vangimajja mõistmise puhul vallandatakse ühtlasi tegelikust kaitseväeteenistusest; Kriminaalseadustiku järgi määratud arest kaheks kuuks ja üle selle asendatakse

kaitsevaelise vangistusega kaks korda lühemaks tähtjaks; arest üle kahe nädala kuni kahe kuuni asendatakse arestiga garnisoni arestimajas samaks tähtjaks; arest kaks nädalat ja alla seda asendatakse distsiplinaarkaristusega.

- § 89. Süüdlast kehavigastuse tekitamises ülemale, karistatakse:
 kui vigastus oli üliraske — sunnitööga mitte üle kümne aasta;
 kui vigastus oli raske — sunnitööga mitte üle kuue aasta;
 kui vigastus oli kerge — vangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui süütegu saadeti korda ajal, mil ülem oli teenistuskohuste täitmisel, siis karistatakse süüdlast:

- kui vigastus oli üliraske — sunnitööga mitte üle viieteistkümne aasta;
 kui vigastus oli raske — sunnitööga mitte üle kümne aasta;
 kui vigastus oli kerge — vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui ülema kehavigastuse tagajärjeks oli ülema surm, siis karistatakse süüdlast tähtjata sunnitööga.

Kui käesolevas paragrahvis ettenähtud süüteod saadeti korda sõjaajal, siis karistatakse süüdlast:

- surmanuhtlusega või tähtjata sunnitööga.

Katse on karistatav.

III osa.

§ 4. Seadustes ja seadlustes leiduvate viidete puhul Sõjanuhtlusseaduse (1869. a. Sõjaväe seadluste kogu XXII raamat) ja Mereväe sõjanuhtlusseaduse (Mereseadluste kogu XVI raamat) paragrahvidele tuleb kohaldada vastavaid Kaitseväe kriminaalseadustiku paragrahve.

§ 5. 1869. a. Sõjaväe seadluste kogu XXII raamat — neljas väljaanne (Sõjanuhtlusseadus) kaotab maksvuse.

§ 6. Mereseadluste kogu XVI raamat — 1915. a. väljaanne (Mereväe sõjanuhtlusseadus) kaotab maksvuse.

§ 7. 1869. a. Sõjaväe seadluste kogu XXIII raamatu (neljas väljaanne) § 83—88 ja 117 kaotavad maksvuse.

IV osa.

§ 8. Sõjanuhtlusseaduse, Mereväe sõjanuhtlusseaduse ja Kaitseväe kriminaalseadustiku peakaristustest tuleb arvata võrdseks ühenimelised karistused. Sõjanuhtlusseaduses ja Mereväe sõjanuhtlusseaduses esinevad peakaristused — vangirood ja türm — tuleb arvata võrdseks Kaitseväe kriminaalseadustikus esineva peakaristusega — vangimajaga, kuna kindlus ja distsiplinaarkompanii tuleb arvata võrdseks kaitsevaelise vangistusega. Sõjanuhtlusseaduses ja Mereväe sõjanuhtlusseaduses ohvitseridele ja kaitseväämetnikkudele ettenähtud peavahis kinnipidamine tuleb arvata võrdseks arestiga garnisoni arestimajas, ning Sõjanuhtlusseaduse ja Mereväe sõjanuhtlusseaduse järgi sõduritele ettenähtud ja kinnipidamise asemel kaitseväe üksikvangistuses määratav arest veel ja leival tuleb arvata võrdseks kartserarestiga Kaitseväe kriminaalseadustiku järgi.

Kinnipidamiskaristuste võrdsus on olemas ühesuuruste tähtaegade puhul. Sõjanuhtlusseaduses ja Mereväe sõjanuhtlusseaduses esinev peakaristus — sunnitöö viieteistkümnest aastast kuni kahekümne aastani — arvatakse võrdseks Kaitseväe kriminaalseadustikus esineva karistusega — viieteistkümnepäevase sunnitööga.

§ 9. Sõjanuhtlusseaduse ja Mereväe sõjanuhtlusseaduse peakaristuste võrdlemisel Kaitseväe kriminaalseadustiku peakaristustega ei tule arvestada neis seadustikkudes toodud lisakaristusi.

§ 10. Karistuste koostamisel või liitmisel juhul, kui koostamisele või liitmisele kuuluvaist karistustest osa või ka kõik on määratud Sõjanuhtlusseaduse või Mereväe sõjanuhtlusseaduse põhjal, tuleb üldkaristus määrata Kaitseväe kriminaalseadustiku karistustest ja Kaitseväe kriminaalseadustiku ning Kriminaalseadustiku karistuste koostamise või liitmise eeskirjade järgi.

§ 11. Distiplinaarkompaniisse mõistetud vahialused, kellel peale käesoleva seaduse maksmahakkamist jääb kanda karistust üle ühe aasta, paigutatakse edaspidiseks karistuse kandmiseks kodanlikku vangimajja sama tähtajani, kuna need, kellel jääb karistust kanda üks aasta või vähem, kannavad karistust edasi kaitseväe vangimajas sama tähtajani.

§ 12. Kohtuotsused, millega määratud üks aasta kindluses kinnipidamist või üks aasta distiplinaarkompaniid, viiakse täide kaitseväe vangistuse kohta ettenähtud eeskirjade järgi.

Peavahis kinnipidamine viiakse täide aresti kohta garnisoni arestimajas ettenähtud eeskirjade järgi kohtu otsuses tähendatud tähtaja kohaselt.

§ 13. Kohtuotsused, millega määratud Sõjanuhtlusseaduse põhjal arest veel ja leival üksikvangistuse kaitseväe türmis asendamise korras, kui on karistuse täitmisele asunud enne käesoleva seaduse maksmahakkamist, tuleb lõpuni täide viia, olgugi, et karistuse kandmise lõpp on peale käesoleva seaduse maksmahakkamist.

Kohtuotsused, millega määratud Sõjanuhtlusseaduse järgi üksikvangistus kaitseväe türmis ühes asendamisega arestiga veel ja leival ja mille täitmisele ei ole asunud kuni käesoleva seaduse maksmahakkamiseni, tuleb täide viia vastavalt kaitseväe vangimajas või kodanlikus vangimajas, arvestades seda kas isik on karistuse täideviimise ajaks veel tegelikus kaitseväeteenistuses, kusjuures üks päev üksikvangistust kaitseväe türmis lugeda võrdseks kahe päevaga kaitsevälisel vangistust või vangimaja.

§ 14. Kohtuotsused õiguste kaotuste ja teenistuslike kutsenduste kohta, mis määratud Nuhtlusseaduse, Uue nuhtlusseaduse, Sõjanuhtlusseaduse või Mereväe sõjanuhtlusseaduse järgi enne käesoleva seaduse maksmahakkamist ja mis on seadusjõusse astunud enne käesoleva seaduse maksmahakkamist, jäävad jõusse ka pärast käesoleva seaduse maksmahakkamist, välja arvatud kitsendused, mis ette nähtud Nuhtlusseaduse § 58¹ ja 58² ja Uue nuhtlusseaduse § 34.

§ 15. Kohtuotsused, mis on tehtud enne käesoleva seaduse maksmahakkamist ja mille seadusjõusse astumise tähtaeg on pärast käesoleva seaduse maksmahakkamist, astuvad jõusse üldises korras, kuid otsuse täideviimisel tuleb pidada silmas käesoleva seaduse § 8—14.

Tallinnas, 18. jaanuaril 1935.

K. P ä t s

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

P. L i l l

kindral-major

Kaitseminister.

67. Sõjakohtupidamise seaduse (1869. a. Sõjaväe seadluste kogu XXIV r., 1913. a. väljaanne) **ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku** (RT 89 — 1934) **ühtlustamise seadus.**

Antud Riigivanema poolt dekreedina 18. jaanuaril 1935.

I osa.

Sõjakohtupidamise seaduse § 38, 217, 218, 225, 244, 245, 246, 247, 248, 250, 252, 253, 260, 271, 273, 275, 276, 303, 325, 334, 354, 356, 405, 411, 415, 418, 421, 422, 439, 453, 469, 477, 478 märkus, 480, 486, 561, 585, 588, 618, 620, 621, 624, 627, 656, 659, 662, 667, 668, 673, 675, 683, 686, 688, 689, 691, 692, 696, 698, 699, 700, 703, 707, 713, 736, 737, 751, 788¹, 788², 797, 798, 800, 805, 827, 847, 848, 852, 856, 860, 863, 875, 877, 884, 894, 895, 898, 899, 900, 907, 910, 915, 916, 918, 926, 927, 928, 947, 951, 968, 969, 972, 973, 975, 981, 1014, 1022, 1057, 1100, 1111, 1112, 1112¹, 1117, 1118, 1119, 1120, 1130, 1131, 1133, 1133 märkus 3, 1139, 1143, 1144, 1147, 1181, 1181¹, 1184, 1184¹, 1185¹, 1193¹, 1196, 1202, 1202⁴, 1209, 1210, 1216, 1219, 1220, 1261, 1262, 1263 märkus, 1269, 1271, 1273, 1275, 1277¹, 1280, 1281, 1329, 1335, 1341, 1348, 1376, 1377, 1413, 1424² muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 38. Kaitseväelasi, kes on ajutise liikme või tagavaraliikme ametis olnud seatud neljakuulise tähtaja, võib uuesti määrata ajutiseks liikmeks või tagavaraliikmeks mitte varem kui kuue kuu möödumisel, arvates tähendatud ametitest vabastamise kuupäevast.

§ 217. Kui süüteost ainelist kahju kannatanu esitab kriminaalasja toimetuse ajal kahjutasunõude, siis tunnustatakse ta selles asjas tsiviilnõudjaks.

§ 218. Süüteost kahju kannatanu, kes ei ole asja kohtuliku arutamise alguseni kriminaalasjas esitanud kahjutasunõuet, kaotab nõudeõiguse sõjakohtus sõjakohtupidamise korras. Ta võib oma nõude esitada aga tsiviilkohtule tsiviilkohtupidamise korras.

¶ Kahjutasunõue, mis oli sõjakohtupidamise korras esitatud õigel ajal, jäetakse sõjakohtus läbi vaatamata kriminaalasja lõpetamise, samuti ka kohtualuse õigeksmõistmise korral, kuid tähendatud nõue võidakse sel juhul esitada tsiviilkohtule tsiviilkohtupidamise korras. Samas korras võidakse kahjutasunõue esitada ka kriminaalasja peatamise korral, kui tsiviilnõudja ei soovi ära oodata kriminaalasja jätkamist.

Süüaluse pärijalt ja isikuilt, kes seaduse järgi vastutavad süüaluse poolt tekitatud kahjude eest, saab nõuda ainult tsiviilkohtus tsiviilkohtupidamise korras.

§ 225. Ei või alгатada kriminaaljälitamist ja alatud jälitamine kuulub lõpetamisele:

- 1) süüaluse surma korral;
- 2) Kriminaalseadustiku § 69 punktides 1 ja 2 ja Kaitseväe Kriminaalseadustiku § 71 ja 72 ettenähtud aegumise tõttu;
- 3) süüaluse leppimise tõttu kannatanuga erasüüdistusasjus, mis on loendatud Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 5 toodud eeskirjas.

Samuti ei või alгатada kriminaaljälitamist erasüüdistusasjus pärast süüteost kannatanu surma, kuid süüteost kannatanu poolt juba alगतatud kriminaaljälitamine peatatakse viimase surma korral ja kuulub lõpetamisele enne kohtuotsuse seadusjõusse astumist, kui ühe kuu jooksul pärast süüteost kannatanu surma ei ole ta abikaasa, ta ülenev või alanev sugulane, või ta vend või õde kohtule avaldanud soovi süüteost kannatanu asemele astumiseks.

Juhud, mil kriminaaljälitamist võib alata ainult kannatanu kaebusel, kuid mil alatud jälitamist ei või lõpetada leppimise teel, on ette nähtud Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 7 esimeses ja teises lõikes.

§ 244. Kaitseväe maa-, mere- või lennuväe üksustes, kaitseväeasutistes või piirivalves teenistuses olevad, samuti ka käsutus-, reserv- või maakaitseväge arvatud kaitseväelased ning tööteenistuskohuslikud kodanikud alluvad sõjakohtule süütegudes, mis nemad saatsid korda olles tegelikus kaitseväe- või tööteenistuses.

§ 245. Käsutus-, reserv- ja maakaitseväelased ja tööteenistuskohuslikud kodanikud alluvad sõjakohtule järgmistes süütegudes, mis nemad saatsid korda aja vältel, mis nad ei olnud tegelikus kaitseväe- või tööteenistuses:

1) kaitseväe alistus- või heakorra rikkumises, mis nad saatsid korda olles kaitseväe vormiriietes või olles kaitseväe ravilais tervise järelekatsumisel;

2) tegelikku kaitseväeteenistusse ilmumise kutse täitmata jätmises, nimelt: a) kaitseväe- ja tööteenistuse kutsealused, kes ilmusid vastuvõtmisele, arstlikule järelekatsumisele või läbivaatamisele pärast teenistusse astumiseks määratud tähtaega, kui nad pärast ilmumist vastu võeti teenistusse, b) kaitseväe- ja tööteenistuse kutsealused, kes olid vastu võetud teenistusse, kuid jäid ilmunuta tähtajaks, mis oli määratud tegelikku teenistusse astumiseks ja c) käsutus-, reserv- ja maakaitseväelased, kes jäid hiljaks või hoopis ilmunuta tähtajaks, mis tähendatud oli tegelikku teenistusse kutsumise käsus või teadaandes;

3) enesele kehavigastuse tekitamises ja pettuses tegelikust kaitseväe- või tööteenistusest kõrvalehoidumise sihiga, kui nemad kutsutuina ka vastu võeti tegelikku teenistusse.

§ 246. Riigivanema poolt kinnitatud kaitseliidu koosseisudes ohvitseridele ja kaitseväeametnikkudele ettenähtud kindlapalgalistel ametikohtadel teenivad ohvitserid ja kaitseväeametnikud, kes on loetud olevaiks tegelikus kaitseväeteenistuses, alluvad sõjakohtule samal alusel kui § 244 loendatud isikud.

Muud kaitseliidu pealikud ja kaitseliitlased, olgugi et nad on loetud olevaiks tegelikus kaitseväeteenistuses, alluvad sõjakohtule ainult kaitseväelistes süütegudes, mis nad saatsid korda: 1) ajal, mil nad viibisid oma kohuste täitmisel alarmi puhul riigi ja avaliku korra kaitseks, 2) kaitseliidu üksustes, mille kohta Riigivanem on pannud maksma Kaitseväe kriminaalseadustiku eeskirjad.

§ 247. Riigi- või omavalitsusasutistesse kodanikkudele ametikohtadele teenistusse määratud tegelikus kaitseväeteenistuses olevad kaitseväelased alluvad sõjakohtule § 244 alusel, välja arvatud nende poolt neil ametikohtadel kordasaadetud teenistuskohuste rikkumised riigi- või omavalitsusteenistuse alal, milledes nad alluvad üldkohtule.

Riigi- või omavalitsusteenistusse läkitatud kaitseväelased alluvad sõjakohtule § 244 alusel, kuid nende poolt kordasaadetud alistuskorra rikkumised riigi- või omavalitsusteenistuse alal alluvad üldkohtule.

Kaitseväe koosseisu mittekuuluvates erilistes kaitseväe korra alla seatud üksustes ja asutistes teenistuses olevad kaitseväelased alluvad sõjakohtule alustel, mis on nähtud ette nende kohta käivates eriseadustes ja eriseadlustes.

§ 248. Eruohvitserid ja kaitseväe- või tööteenistusest hoopis vabastatud isikud alluvad sõjakohtule ainult kaitseväelistes või üldteenistuslikkudes süütegudes, mis nad saatsid korda olles tegelikus kaitseväe- või tööteenistuses.

§ 250. Tegelikus kaitseväeteenistuses mitteseisvad isikud alluvad sõjakohtule peale § 1262 ettenähtud juhtumite ainult juhtumitel, mis on nähtud ette Kaitseisukorra seaduses.

§ 252. Väeosakohtule alluvad sõdurite, allohvitseride ja tööteenistuskohuslaste süüteod, mis on nähtud ette:

1) Kaitseväe kriminaalseadustiku § 75 esimeses ja teises lõikes, § 81 ja kui süütegu saadeti korda sõduri või allohvitseri või tööteenistuskohuslase vastu, siis ka § 82, 83, § 84 esimeses lõikes ning § 86 esimese lõike esimeses ja teises punktis ja teises lõikes tähendatud süütegudes; § 94, 97, 98, § 99 esimeses lõikes, § 103 neljandas lõikes, § 105 esimeses lõikes, § 106 esimeses lõikes, § 107, § 108 esimese lõike esimese punkti litris „a“ ja „b“ ja teise punkti litrites „a“ ja „b“ ning teises ja kolmandas lõikes, § 120, 121, § 124 esimeses lõikes, § 125 kolmandas lõikes ja viimasega seoses § 128, 130, § 131 teises lõikes, § 132, 134, 135, § 138 esimeses lõikes, § 139, 141, § 142 esimeses lõikes, § 143, § 144 esimeses lõikes, § 145, § 148 teises lõikes, § 149 esimeses lõikes, § 154, 163, § 173 esimeses lõikes, § 177, § 178 esimeses lõikes, § 195 teises lõikes ja § 198;

2) Kriminaalseadustiku § 98, 113, 114, 122, 123, 124, 126, § 135 esimeses lõikes, § 136 esimeses lõikes, § 138, 150 ja viimasega seoses § 153; § 154, 159, 160, 175, 176, 177, § 178 esimeses lõikes, § 178¹, 192¹, 195, 207, § 208 esimeses ja teises lõikes, § 210—213, § 214 esimeses lõikes, § 215 esimeses ja teises lõikes, § 216, 217, 218, 219, 220, § 223 esimeses lõikes, § 226 esimeses lõikes, § 227, 228, 229—238, 241—253, § 254 esimeses, teises ja kolmandas lõikes, § 255 esimeses lõikes, § 258—264, 266, 267, 270, 274—276, § 277 esimeses lõikes, § 278—280, 294—307, 310, 316¹, 317—320, 321—325, 326, 328, 329, 335, 337—340, 343, 344, 346—352, § 353 esimeses lõikes, § 354 esimeses lõikes, § 355, 356, § 359 esimeses lõikes, § 360 esimeses lõikes, § 361, § 362 esimeses ja teises lõikes, § 363—370, § 371 esimeses lõikes, § 372—384, § 385 esimeses lõikes, § 385¹, 391, 393, 395, 396, 396¹, § 412 teises lõikes, § 434 esimese lõike kolmandas punktis ja teise lõike kolmandas punktis, § 437, 438, 440, 452, 453, 456, 459, 465, 466, 473, 474, § 475 esimeses ja teises lõikes, § 492, 494, 495, 498, 499, 502, 503, 504, 505, § 506 esimeses lõikes, § 507, § 508 esimeses lõikes, § 509, 514, 515, 516, 531, § 532 esimeses lõikes ja viimasega seoses § 533; § 533—539, 540, kui omastatud varanduse väärtus ei ületa tuhandet krooni, § 548, kui riisutud varanduse väärtus ei ületa tuhandet krooni, § 557, kui kahju ei ületa tuhandet krooni, § 558, 559, kui kahju ei ületa tuhandet krooni, § 572, § 580 esimese lõike teises punktis, § 582, 586—588, § 589 esimeses lõikes, § 590—595;

3) eriseadustes ettenähtud süüteod, millede eest on ähvardamas kõige raskema karistusena vangimaja mitte üle kolme kuu või millede eest seaduses on karistuseks pandud rahaträhv mitte üle viiesaja krooni, kas ainukaristusena või ühes kinnipidamiskaristusega alternatiivselt või kumulatiivselt.

§ 253. Eelmises (252) paragrahvis toodud süüteod langevad välja väeosakohtu alluvusest:

1) kui need süüteod on saadetud korda ühiselt kahe või mitme isiku poolt, kelledest mõni ei allu sõjakohtule; sel juhtumil asi allub kas Sõjaringkonnakohtule või üldkohtule;

2) kui süüteo alustel on esitatud kahjutasunõue, mille summa ületab viitsada krooni, mil juhul asi allub Sõjaringkonnakohtule.

§ 260. Sõjaringkonnakohtule alluvad:

1) süüteod, mis on saadetud korda ohvitseride või kaitseväeametnikkude poolt;

2) sõdurite ja allohvitseride poolt kordasaadetud süüteod, mis pole nimetatud § 252;

3) need kaitsevälised ja üldteenistuslikud süüteod, milleles mõni osaline on sõjakohtule mittealluv isik;

4) tegelikus kaitseväe- või tööteenistuses seisvate isikute poolt ühiselt eraisikutega kordasaadetud üldsüüteod, kui enamus nende süütegude vahenditult kordasaatjaist või selle kordasaatmisest osavõtjaist on isikud, kes § 244 põhjal alluvad sõjakohtule;

5) sõdurite ja allohvitseride süüteod, millede eest seaduses on karistuseks pandud rahatrahv üle viiesaja krooni.

§ 271. Süüalune väljaspool Eesti Vabariigi piire kordasaadetud ja sõjakohtule alluvas süüteos allub Sõjaringkonnakohtule.

§ 273. Vaidlused asja alluvuse kohta ühele või teisele sõjakohtule lahendavad kaitsevägeülemad alluvuse järjekorras; lahkarvamused diviisi ülemate vahel lahendab Kaitseminister, ära kuulates sõjaprokuröri arvamuse.

§ 275. Alluvusvaidlused kaitsevägeülema ja kohtu-uuriija vahel lahendab Kohtukoda; Kohtukoja määrusega mitte rahul olles kaitsevägeülem esitab sellest alluvuse järjekorras Kaitseministrile.

§ 276. Alluvusvaidlused kodanlike kohtute ja kaitsevägeülema või Sõjaringkonnakohtu vahel lahendab Riigikohtu kriminaalosakond.

§ 303. Kaebused erasüüdistusasjus (Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 5) esitatakse süüteost kannatanu või politsei poolt sellele kaitsevägeülemale, kelle võimust oleneb juurduse algatamine selles asjas, ja määratakse viimase poolt esialgsele arutamisele poolte vahel leppimise sobitamiseks. See sugust arutamist toimetab kaitsevägeülem isiklikult või tema poolt selleks määratud ohvitser.

§ 325. Juurdleja toimetab süüteo ja süütegija kui ka süüteost riigile kaitsevägealal tekkinud kahju selgitamiseks tunnistajate ülekuulamist ja asitõendite kogumist ning hoidmist eeluurimise eeskirjade järgi. Tema ei ole aga õigustatud välja kutsuma või laskma sunniviisil tuua ülekuulamisele temast vanemaid kaitsevägeelasi, samuti ka laskma sunniviisil tuua ülekuulamisele tunnistajatena või asjatundjatena tegelikus kaitsevägeteenistuses mitteseisvaid isikuid ega trahvima neid ilmutata jäämise korral ega ka posti- ja telegraafilist kirj vahetust postil läbi vaatama ega kinni pidama.

§ 334. Peale juurduse läbivaatamist kaitsevägeülem, kui leiab, et juurdlus on toimetatud küllalt täielikult, teeb järgmised korraldused:

1) juurduse asjas, mis ei allu sõjakohtule, annab ta üle üldkohtu asjaoimatele võimudele,

2) juurduse väeosakohtule alluvas asjas, milles süütegu on küll selgitatud, kuid ei ole korda läinud avastada süüalust, peatab ta kuni süüaluse avastamiseni;

3) juurduse väeosakohtule alluvas asjas, milles süütõendused süüaluse vastu on puudulikud või puuduvad süüteo tunnused või on selgunud kriminaaljälitamise algamise või jätkamise seaduslikud takistused, — ta lõpetab;

4) juurduse väeosakohtule alluvas asjas muudel ülemal punktides 2 ja 3 nimetatamata juhtudel ta lahendab oma distsiplinaarvõimuga või annab üle asjaoimatele väeosakohtule, ühtlasi andes süüaluse selle kohtu alla;

5) juurdluse Sõjaringkonnakohtule alluvas asjas, milles kaitseväeülema arvates ei ole põhjust kriminaaljälitamise jätkamiseks süüteo tunnuste puudumisel või on selgunud kriminaaljälitamise algamise või jätkamise seaduslikud takistused, saadab ta sõjaprokurörile toimimiseks § 545—554 eeskirjade järgi;

6) juurdluse Sõjaringkonnakohtule alluvas asjas, mis on küllaldaselt selgitatud ja milles süütegu on niivõrd ilmne, et pole vaja toimetada eeluurimist, saadab ta sõjaprokurörile toimimiseks § 545—554 eeskirjade järgi;

7) juurdluse Sõjaringkonnakohtule alluvas asjas, kõigil ülemal punktides 5 ja 6 nimetatata juhtudel, olgugi et süüalune pole avastatud või et süütõendused tema vastu on puudulikud, saadab ta eeluurimise alustamiseks asjaomasele sõjakohtu- või üldkohtu-uurijale.

§ 354. Sõjakohtu-uurijal on õigus pärast juurdluse saamist kontrollida, täiendada ja muuta juurdluse kestel etteõetud toiminguid ja korraldusi.

Juurdlustoiminguid, mis eeluurimise eeskirjade järgi on toimetatud rahuldavalt ja täielikult, ei ole sõjakohtu-uurija kohustatud kordama.

§ 356. Sõjakohtu-uurija võib pöörduda politsei kui ka kaitseväeülema poole ettepanekuga koguda tarvilikke andmeid tema ettepaneku kohaselt.

Käesoleva seadustiku § 325 kui ka Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 60 korras vaatluse, läbivaatuse, läbiotsimise, väljavõtmise või tunnistajate ülekuulamise toimetamiseks võib sõjakohtu-uurija sellekohase määruse alusel pöörduda kaitseväeülema või politsei poole vastava ettepanekuga ainult edasilükkamatuil juhtudel, kui sõjakohtu-uurija ise mõne teise kiire eeluurimistoimingu või kaugel maa tõttu seda ei saa otsekohe ette võtta.

§ 405. Laipade ja süüteost kannatanu või süüaluse enese kehavigastuste, vägivallajälgedele ja tervisliku seisukorra vaatlemiseks ja läbivaatamiseks, samuti ka muude asjaolude selgitamiseks, milleks on vaja arstiteaduslikku kogemust, kutsub sõjakohtu-uurija arsti.

§ 411. Kohtuarstlikul läbivaatamisel toimib arst Arstiseaduse eeskirjade järgi ja pöörab erilist tähelepanu kõigele sellele, mis võib kaasa aidata süüteo selgitamiseks. Oma tähelepanekud läbivaatamisel teatab arst võimalikult täielikult läbivaatust toimetavale sõjakohtu-uurijale. Kõik need andmed, samuti ka kõik seletused, mis arst on andnud juuresviibijate küsimustele, kantakse läbivaatusprotokollile, millele kirjutavad alla arst, kõik juuresviibijad ja sõjakohtu-uurija.

§ 415. Läbivaatuse kordamisel teatab sõjakohtu-uurija kutsutud arstidele läbivaatuse kordamise otstarbe, tutvustab neid esialgse läbivaatuse protokolliga ja arstide arvamusega, samuti ka kõigi andmetega, mis võivad olla vajalikud esitatud küsimuste kohta õige arvamuse avaldamiseks. Läbivaatuse kordamise juurde kutsutakse võimaluse korral ka arst, kes toimetab esialgse läbivaatuse.

§ 418. Laiba või süüteost kannatanu või süüaluse kehavigastuse, vägivallajälgedele, tervisliku seisukorra või raseduse katkestamise jälgedele läbivaatamisel annab arst arvamuse:

- 1) surma põhjuste kohta;
- 2) kehavigastuse iseloomu ja tema mõju kohta läbivaadatava tervisele;
- 3) abinõude kohta, millega surm või kehavigastus oli tekitatud või vägivald või raseduse katkestamine korda saadetud;
- 4) aja kohta, mil surm või kehavigastus oli tekitatud või vägivald või raseduse katkestamine korda saadetud.

§ 421. Naisisiku läbivaatust, mille juures tuleb paljastada kaetud kehaosad, võib ette võtta vajaduse korral läbivaadatava nõusolekuta ainult juhul, kui ta on võetud sõjakohtu-uurija poolt süüalusena vastutusele või kui ta on süüteost kannatanu asjas, mida ei saa lõpetada leppimise teel.

§ 422. Kui eeluurimisel selgub asjaolusid, mis lubavad järeldada, et süüalune on süüteo korda saatnud Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes ettenähtud seisukorras, või et ta on langenud säärasesse seisukorda pärast süüteo kordasaatmist, siis toimetab sõjakohtu-uurija ka süüaluse vaimlise seisukorra uurimist.

Süüaluse vaimlise seisukorra uurimisel toimetab sõjakohtu-uurija ta läbivaatust arsti kaudu, kui võimalik, siis vaimuhaigustearsti kaudu, kes annab arvamuse süüaluse vaimlise seisukorra kohta. Rippumatult läbivaatamisest kogub sõjakohtu-uurija süüaluse ja võimalust mööda ka ta vanemate ja lähemate sugulaste kehalise ja vaimlise tervise, isikliku, perekondliku ja ühiskondliku elu kohta andmeid, mis võivad kaasa aidata süüaluse vaimlise seisukorra kindlakstegemisele.

§ 439. Kui eeluurimisel osutub tarvilikuks vaadelda või välja võtta posti- või telegraafilist kirjavahetust, mis on saadetud isiku poolt või saadud ta nimele, kes on sõjakohtu-uurija poolt süüalusena võetud vastutusele, siis teeb sõjakohtu-uurija kirjavahetuse kinnipidamiseks korralduse vastavale posti- või telegraafiasutise juhatajale.

Posti- ja telegraafilise kirjavahetuse vaatlust ja väljavõtmist toimetatakse posti- või telegraafiasutise juhataja juuresolekul, kusjuures kirjad, saadetised ja telegrammid, mis ei kuulu kinnipidamisele, saadetakse viivitamata edasi.

§ 453. Tegelikus kaitseväeteenistuses mitteseisvate süüaluste väljakutsumine ja sundtoomine toimub Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 170—177, 179—187 eeskirjade järgi.

§ 469. Sõjakohtu-uurija poolt vastutusele võetud süüalune on kohustatud sõjakohtu-uurijale teatama oma alalise elukoha muutmisest, samuti ka ajutisest lahkumisest, kui äraolek kestab üle nädala.

§ 477. Tegelikus kaitseväeteenistuses mitteseisvate süüaluste suhtes tõkkeabinõud võetakse tarvitusele Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 210—218, 220—227 ettenähtud alustel ja korras.

§ 478 märkus. Riigivanem, Riigikogu Esimees, Riigikohtu Esimees, Vabariigi Valitsuse liikmed, Riigikontrolör, samuti kõik tegelikus kaitseväeteenistuses olevad kindralid ning kõik kaitseringkonna ülemale vastavatel ja kõrgematel ametikohtadel teenivad kaitsevälased juhul, kui neid kutsutakse tunnistajatena eeluurimisele, võivad paluda sõjakohtu-uurijat kolme päeva jooksul pärast kutselehe kättesaamist, et neid üle kuulataks nende elu- või ametikohas.

§ 480. Tunnistajad tegelikus kaitseväeteenistuses seisvaist isikutest kutsutakse eeluurimisele nende ülemate kaudu; muud tunnistajad aga — korras, mis on nähtud ette Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 170—176, 186 ja 187.

§ 486. Kui tunnistaja, kes ei seisa tegelikus kaitseväeteenistuses, kutse peale ei ole ilmunud määratud ajaks ega esita ka Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 180 ettenähtud seaduslikke põhjusi mitteilmumise kohta, siis trahvib sõjakohtu-uurija teda rahatrahviga mitte üle viiekümne krooni ja kor-dab kutset. Kui tunnistaja ka teiskordse kutse peale jääb määratud ajaks ilmunuta ilma seadusliku põhjuseta, siis toimetatakse ta eeluurimisele sunni-viisil Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 182—185 ettenähtud korras.

§ 561. Kaitseväe kriminaalseadustiku § 78, 87, 89, 90, § 117 teises lõikes ja § 118 ettenähtud süütegude asjus kohaldatakse tähtaegade asemel, mis on nähtud ette käesoleva seadustiku § 553 ja 555, tähtaegu, mis on seatud sõjaaja tarvis.

§ 585. Tegelikus kaitseväeteenistuses seisvate kohtualuste toomine ja tunnistajate, asjatundjate, tõlkide ning kaitsjate kutsumine toimub nende lähima ülema kaudu.

Tegelikus kaitseväeteenistuses mitteseisvad kohtualune, kaitsjad, tunnistajad, asjatundjad ja tõlgid kutsutakse kohtusse kutsulehtedega Kriminaal-kohtupidamise seadustiku § 174—177, 179, 180, 186, 187, 233 eeskirjade järgi.

Kutse peale seadusliku põhjuseeta ilmutata jäänud kohtualune, kes ei seisa tegelikus kaitseväeteenistuses, tuuakse kohtusse sunniviisil Kriminaal-kohtupidamise seadustiku § 180—186 eeskirjade korras.

§ 588. Väeosakohtusse väljakutsumisele ei kuulu tunnistajad, kes elavad üle 25 kilomeetri eemal sellest kohast, kus toimub asja arutamine, või kellele elukoht on teadmata, ja tunnistajad § 478 märkuses tähendatud isikuist, samuti üksiku väeosa ülema õigustega ja kõrgemaist ülemaist.

§ 618. Tunnistajaina ei või üle kuulata:

- 1) vaimuhaigeid;
- 2) vaimulikke asjaolude kohta, mis neile on avaldatud pihisalusena;
- 3) advokaate, kes on olnud kohtualuse kaitsjaks, asjaolude kohta, mis kohtualune neile asjatoimetuse kestel on avaldanud.

§ 620. Vannet ei võeta alaealistelt kuni 17. aastani ega nõrgamõistuslikelt, kes ei suuda aru saada vande tähtsusest, ega isikuilt, kelle kohta on varem samas asjas kohtuotsus tehtud.

§ 621. Ühe või mõlema poole taandamise tõttu ei kuulata vande all üle: 1) süüteost kannatanut, kuigi ta asjas ei esine poolena, ta abikaasat, ülenevaid või alanevaid sugulasi ja venda või õde;

2) süüteost kannatanu, samuti ka kohtualuse kolmanda ja neljanda astme küljjoones sugulasi ja kahe esimese astme hõimlasi;

3) süüteost kannatanuga või kohtualusega lapsendamise, hooldamise või üksteise asjade valitsemise tõttu erilises vahekorras olevaid isikuid, samuti ka neid, kes on kohtuprotsessi-vahekorras süüteost kannatanuga või kohtualusega.

§ 624. Tunnistajad vannutatakse kohtuistungil. Vannet võtab kohtu esistuja kõigi kohtusaalis viibijate püsti seistes järgmise valemi järgi:

„Mina töotan ja vannun, et ma käesolevas asjas oma südametunnistuse järgi ainult puhast tõtt tunnistan, suguluse, sõpruse, isikliku kasu või vaenu peale vaatamata, ja et ma midagi ei salga, mis ma tean, meeles pidades, et seadus valetunnistust raske karistusega nuhtleb.“

§ 627. Tunnistaja, kes seadusliku põhjuseeta keeldub vannet andmast, kuulatakse üle vandeta, asendades vannet hoiatusega, et valetunnistuse andmise eest vastutab ta samuti kui vande all valetunnistuse andja.

§ 656. Vaatlusi, läbivaatamisi, läbiotsimisi või väljavõtmisi kohtades, mis ei kuulu kaitsevägeülema ainuvõimu piirkonda, toimetab politsei. Kui tähendatud toimingud ette võetakse väeosakohtu asupaigas, võib väeosakohus, kui ta seda tunnustab vajalikuks, läkitada ühe oma liikmeist viibimiseks tähendatud toimingute juures.

Vaatluste, läbivaatuste, läbiotsimiste ja väljavõtmiste toimetamisel tuleb järgida seaduse eeskirju eeluurimise kohta. Posti- või telegraafilise kirjavahetuse vaatlust, läbivaatust või väljavõtmist võib väeosakohus toimetada

ainult oma eesistuja või ühe oma liikme kaudu, või kui see võimatu, siis saadab väeosakohus selle kohta erinõude kohalikule jaoskonnakohtunikule.

§ 659. Kui asja arutamisel selgub asjaolusid, mis lubavad järeldada, et kohtualune on süüteo korda saatnud Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes ettenähtud seisukorras või et ta on langenud säärasesse seisukorda pärast süüteo kordasaatmist, siis toimetab väeosakohus kinnisel kohtuistungil kohtualuse vaimlise seisukorra läbivaatamise kohaliku väeosa arsti ja kahe teise arsti kaudu, kelledena tuleb kutsuda, kui võimalik, vaimuhaiguste-ärste.

§ 662. Erasüüdistusasjus, mida võib lõpetada poolte leppimise teel (Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 5), peab väeosakohus katsuma pooli lepitada, kui nad on kohtusse ilmunud, ja võib ainult lepituskatse nurjumisel asuda tegema otsust.

Kui lepituskatse korda läks, koostatakse selle kohta akt ja lõpetatakse asja edaspidine toimetus, teada andes sellest selle väeosa ülemale, kus kohus asub. Selles aktis tähendatakse tingimused, millel leppimine toimus, pärast seda akt loetakse leppinud pooltele ette, parandatakse nende näitamisel ja kirjutatakse alla nende, kui ka väeosakohtu esimehe ja liikmete poolt. Akti ürik hoitakse alal väeosakohtu toimikute juures, leppinutele antakse nende soovil selle akti tõestatud ära kiri.

Leppimise teel lõpetatud asjad ei kuulu uuendamisele.

§ 667. Kohtuotsuse hääletamisel tuleb järgida § 904, 905 ja 907 eeskirju.

§ 668. Otsuse tegemisel tuleb järgida § 910 eeskirju.

§ 673. Lühikese otsuse (kohturesolutsiooni) kuulutamisel eesistuja seab pooltele edasikaebuse korra ja tähtaja.

§ 675. Ühes lühikese otsuse (kohturesolutsiooni) kuulamisega teatab eesistuja tähtpäeva, milleks valmib kohtuotsus lõppvormis, kusjuures see aeg ei või ületada kolme päeva, § 601 ja 602 tähendatud asjus aga — üht päeva.

§ 683. Väeosakohtu otsused, välja arvatud need, mis on ette nähtud § 688, loetakse mittelõplikkudeks.

§ 686. Väeosakohtu lõppvormilise otsuse ära kirja saamiseks esitatud palve peale peab väeosakohtu esimees ära kirja andma hiljemalt kolmandal päeval pärast palve esitamist.

§ 688. Väeosakohtu otsus loetakse lõplikuks, kui sellega määratakse distsiplinaarkaristus, arest Kriminaalseadustiku järgi mitte üle ühe nädala, arest garnisoni arestimajas ajateenijaile kuni kahe kuuni ja üleajateenijaile kuni kahe nädalani, rahatrahv või tasuraha mitte üle 25 krooni ja kui kahjutasu ei ulatu üle 25 krooni. Lõplikkude otsuste peale edasikaebust ei ole, neid võib muuta vaid asja uuendamise korras.

§ 689. Väeosakohtu mittelõplikkude otsuste peale võivad pooled esitada apellatsioonikaebuse otsuse teinud kohtule seitsme päeva jooksul pärast lõppvormilise otsuse valmimise tähtaega.

§ 691. Apellatsiooniesitiste ja -kaebuste andmisel, vastuvõtmisel ja neile käigu andmisel tuleb järgida Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 829, § 830 esimese lõike ja § 831—836 eeskirju, kusjuures § 679¹ tähendatud väeosa ülemal on õigus väeosakohtu esimehelt välja nõuda toimik isiklikuks läbivaatamiseks, millega ei pea aga takistatama teistele õigustatud isikutele võimalust asjaga tutvuda.

§ 692. Apellatsiooniesitise või -kaebuse saadab väeosakohtu esimees ühes kogu selle juurde kuuluva toimikuga Sõjaringkonnakohtule hiljemalt ühe päeva jooksul pärast apellatsioonikaebuse tähtaja möödumist.

§ 696. Väeosakohtu otsused astuvad seadusjõusse, kui mittelõpliku otsuse peale seatud tähtajal ei ole esitatud apellatsiooniesitist või -kaebust.

§ 698. Otsuste üksikute osade seadusjõusse astumise kohta on maks-
vad Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 670 ja 671 eeskirjad.

§ 699. Seadusjõusse astunud kohtuotsused täidetakse viivitamata selle väeosa ülema korraldusel, kelle väeosa juures otsuse teinud väeosakohus asub, ja avaldatakse käsukirjas ülema poolt, kellele alluvas väeosas või üksuses kohtu all olnud isik teenib. Kohtualuste kohta, kes ei seisa teenistuses väeosas või üksuses, kus asub otsuse teinud väeosakohus, saadetakse seadusjõulise otsuse ärakiri selle üksuse ülemale, kus kohtualune teenivaks loetakse.

§ 700. Asja, milles väeosakohtu otsus on astunud seadusjõusse, võidakse uuendada § 1056—1064 korras.

§ 703. Kohtukulude kohta on maksvad Kriminaalkohtupidamise seadus-
tiku § 714—715, 717, 719—742 eeskirjad selle vahega, et erikaebused kohtu-
kulude arvutusmääruste peale tuleb anda Sõjaringkonnakohtule.

§ 707. Tunnistajaina või muude kõrvaliste isikutena väeosakohtusse kaitsevääremuse kaudu kutsutud tegelikus kaitsevääteenistuses olevad kaitse-
väelased saadetakse sinna riigi kulul; päevarahad makstakse neile Kriminaal-
kohtupidamise seadustikus ettenähtud vastavate normide järgi selle väeosa
või kaitsevääesutise krediitidest, kus väljakutsutav teenib; peale selle varusta-
takse väljakutsutav kaitsevääelane võimalikult kaitsevääe sõidupiletiga. Sel alu-
sel tekkinud kulude summa teatab väeosa või kaitsevääesutis kohtukulude
arvele võtmiseks viivitamata väeosakohtule, kelle poolt kutsumine toimus.

§ 713. Süüdistusakt koostatakse Kriminaalkohtupidamise seadustiku
§ 301 eeskirja järgi, kusjuures süüaluse kaitsevääelase suhtes peab tähendatama
väeosa või asutis, kus ta teenib.

§ 736. Kohtualusel on õigus valida kaitsjaks vannutatud advokaati,
vannutatud advokaadi abi, eraadvokaati, sõjakohtuameti kandidaati, Sõjaring-
konnakohtu juurde läkitatud ohvitseri või muud kõrgema õigusteadusliku
haridusega ohvitseri, kel on oma ülemuselt iga juhu tarvis eraldi selleks antud
luba.

Süüteost kannatanu volinikuks võivad olla Kriminaalkohtupidamise sea-
dustiku § 72 teises lõikes tähendatud isikud.

§ 737. Tegelikus kaitsevääteenistuses seisva kohtualuse palvel, samuti
ka tegelikus kaitsevääteenistuses mitteseisva ja vahi all oleva või vaesusõigust
omava kohtualuse palvel määrab Sõjaringkonnakohtu esimees temale kaitsja
vannutatud advokaatidest või nende abidest või sõjakohtuameti kandidaatidest
või Sõjaringkonnakohtu juurde läkitatud ohvitseridest.

Säärasele kohtualusele, kelle kohta süüdistusaktis on avaldatud kahtlust
või kohtul enesel asjale käigu andmisel tekib kahtlus, et ta süüteo on korda
saatanud Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes tähendatud seisukorras,
määrab kohtu esimees kaitsja igal juhul.

§ 751. Riigivanem, Kaitseväge Ülemjuhataja ja Kaitseminister juhul,
kui neid kutsutakse tunnistajaina Sõjaringkonnakohtusse, võivad paluda kolme
päeva jooksul pärast kutse kättesaamist, et neid üle kuulataks nende elu- või
ametikohas.

§ 788¹. Alaealisi alla 17 aasta ega kooliõpilasi ei või lasta kohtuistungile
pealtkuulajaina. Alaealisi üle 17 aasta võib eesistuja kohtusaalist välja saata,
kui seda nõuab arutamisel oleva asja iseloom või üksikud kohtutoimingud.

§ 788². Erandina § 788 eeskirjast arutatakse kinnisel istungil:

- 1) Kriminaalseadustiku § 386—390, 394, 462, 467, 468, 476—486, § 487 teises ja kolmandas lõikes ja § 490 kolmandas lõikes ettenähtud süütegusid;
- 2) asju, milles arstide kaudu tuleb uurimisele kohtualuse vaimline seisukord selleks, et lahendada küsimust, kas ta on süüteo korda saatnud Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes tähendatud seisukorras;

3) erasüüdistusasju, kui mõlemad pooled paluvad asja arutada kinnisel istungil.

§ 797. Kohtuistungil võib avaldada eeluurimis- ja juurdlustoimikust nende kohtusse mitteilunud tunnistajate ülekuulamise protokollid, kelle mitteilumise põhjused kohus on tunnustanud seaduslikkudeks.

§ 798. Kohtusse ilmunud tunnistaja poolt eeluurimisel või juurdlusel antud ütluste protokolle võib avaldada, kui suulised ütlused kohtus nendega ei ole kooskõlas või kui tunnistaja on asjaolud unustanud või seadusliku aluseta keeldub tunnistuse andmisest.

Samadel alustel võib avaldada ka kohtualuse ülekuulamise protokolle eeluurimistoimikust.

§ 800. Tunnistajad võivad esitada kohtule saadud kirju ja teisi kaasasolevaid dokumente, kui need käivad nende ütluste kohta.

§ 805. Kui kohus tunnustab tarvilikuks koguda täiendavaid andmeid või vast-avastunud olulise asjaolu selgitamiseks kutsuda tunnistaja või asjatundja, siis katkestab ta kohtuistungi.

Kui pärast vaheaega on võimalik katkestatud kohtuistungi jätkata endises kohtu koosseisus, siis alatakse asja arutamist sellest toimingust, mille juurde oli jäädud peatuma, kuid kohtunikudel on seejuures õigus nõuda mõningate toimingute uuendamist või kohtuliku uurimise toimetamist algusest peale.

§ 827. Eeluurimisel või juurdlusel toimetatud vaatluse, läbivaatuse, läbiotsimise ja väljavõtmise protokolle, samuti ka asjatundjate arvamusi avaldatakse kohtus, kui pooled seda nõuavad või kui kohus selle tunnustab tarvilikuks.

Kõiki teisi asja juures olevaid või poolte poolt kohtule esitatud kirjalikke teatisi, dokumente, kirju või teisi pabereid, mida § 797, 798, 800 ja käesoleva paragrahvi eelmises (1) lõikes ei ole nimetatud, võidakse kohtus avaldada ainult siis, kui need käivad asja kohta ja kui kohus nende avaldamise tunnustab tarvilikuks.

§ 847. Vannet ei võeta alaealistelt kuni 17 aastani ega nõrgamõistuslikelt, kes ei suuda aru saada vande tähtsusest, ega isikuilt, kelle kohta on varem samas asjas kohtuotsus tehtud.

§ 848. Ühe või mõlema poole taandamise tõttu ei kuulata vande all üle:

- 1) süüteost kannatanut, kuigi ta asjas ei esine poolena, ta abikaasat, ülenevaid või alanevaid sugulasi ja venda või õde;
- 2) süüteost kannatanu, samuti ka kohtualuse kolmanda ja neljanda astme külgjoones sugulasi ja kahe esimese astme hõimlasi;
- 3) süüteost kannatanuga või kohtualusega lapsendamise, hooldamise või üksteise asjade valitsemise tõttu erilises vahekorras olevaid isikuid, samuti ka neid, kes on kohtuprotsessi-vahekorras süüteost kannatanuga või kohtualusega.

§ 852. Tunnistajad vannutatakse kohtuistungil. Vannet võtab kohtu eesistuja kõigi kohtusaalis viibijate püsti seistes järgmise valemi järgi:

„Mina tõotan ja vannun, et ma käesolevas asjas oma südametunnistuse järgi ainult puhast tõtt tunnistan, suguluse, sõpruse, isikliku kasu ja vaenu peale vaatamata, ja et ma midagi ei salga, mis ma tean, meeles pidades, et seadus valetunnistust raske karistusega nuhtleb.“

§ 856. Tunnistaja, kes seadusliku põhjusega keeldub vannet andmast, kuulatakse üle vandeta, asendades vannet hoiatusega, et valetunnistuse andmise eest vastutab ta samuti kui vande all valetunnistuse andja.

§ 860. Kui tunnistaja on oma ütlused avaldanud, võib eesistuja nende ütluste seletamiseks ja täiendamiseks, kui ta selle tunnustab tarvilikuks, esitada küsimusi. Selle järele annab eesistuja pooltele võimaluse esitada tunnistajale küsimusi asjaolude kohta, mis kumbki pool peab tarvilikuks selgitada.

§ 863. Tunnistaja ei või keelduda vastamast küsimustele, mis on esitatud vastuolude selgitamiseks ta enese ütlustes või ta ütluste ja teiste teadaolevate asjaolude või teiste tunnistajate ütluste vahel, kuid ta ei ole kohustatud vastama küsimustele, millele vastamine võib põhjustada kriminaaljälitamise algatamise ta enese, ta abikaasa, ta ülenevate või alanevate sugulaste või venna või õe vastu.

§ 875. Kui kohtulik uurimisel keegi pooltest tarvilikuks peab esitada vast-avastunud tõendusi, siis teatab ta sellest kohtule.

§ 877. Erasüüdistusasjus, mida võib lõpetada poolte leppimise teel (Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 5), süüteoost kannatanu võib esitada Sõjaringkonnakohtule palve lõpetada asi leppimise teel.

Kui leppimine tuli toime, koostatakse selle kohta akt, milles tähendatakse tingimused, millel leppimine toimus. See akt loetakse ette leppinud pooltele, parandatakse nende näitamisel ja kirjutatakse alla nende, kui ka kohtu esimehe, liikmete ja sekretäri poolt. Akti ürik hoitakse alal Sõjaringkonnakohtu toimikute juures, leppinutele antakse nende soovil selle akti tõestatud ära kiri.

Leppimise teel lõpetatud asjad ei kuulu uuendamisele.

§ 884. Tsiiviilnõudja võib anda seletusi kõigi nende toimingute ja asjaolude kohta, mille tunnustamisest ja määramisest oleneb tsiiviilnõude rahuldamine.

§ 894. Süüküsimuste aluseks ei või olla ainult süüdistusakti süüdistuspunkt, vaid ka kohtulik uurimine ja lõppvaidlused, kuivõrd need süüdistuspunkti arendavad, täiendavad või muudavad.

Kui kohtulik uurimisel ja poolte vaidlustel avastunud asjaolud ei muuda süüdistusaktis ettenähtud süüteo koosseisu, siis mahutatakse need süüdistusakti järgi seatud peaküsimusse. Vastasel juhul tuleb need mahutada eriküsimustesse, mis täiendavad peaküsimust või seatakse tingimisi; tingimisi seatud küsimustes tuleb ära tähendada need eelnevad küsimused, millele eitava vastuse andmisel nad kuuluvad otsustamisele.

Kui kohtulik uurimisel muutunud asjaolude tõttu kavatakse seada küsimus raskema süüteo kohta, kui süüdistusaktis ette nähtud, siis seatakse niisugune küsimus esimesena ja süüküsimus süüdistusakti järgi seatakse tingimisi.

§ 895. Kui kohtulik uurimisel avastunud asjaolu, mis võib aluseks olla täiendavale või tingimisi seatavale küsimusele, on niisugune, mille tunnustamisel kohtualune võib langeda raskema karistuse alla kui see, mida seadus näeb ette süüdistusakti järgi temale süükspandava süüteo eest, siis võib kohus, juhtides sellele kohtualuse tähelepanu, viimase palvel kohtuistungil katkestada ja kohtualusele anda aega valmistuda kaitseks, või asja arutamise edasi lükata.

Kohtulik istungil avastunud teise süüteo kohta, mis on kohtualuse poolt korda saadetud peale selle süüteo, mille eest ta antud kohtu alla, samal istungil

otsust ei tehta, vaid kohtuistungi protokollil väljavõtted selle kohta saadetakse sõjaprokuröri korraldusse.

§ 898. Mingil juhul ei või liita niisuguseid küsimusi, millest üht võib otsustada jaatavalt ja teist eitavalt.

§ 899. Kui süüteo osalisteks oli mitu isikut, siis seatakse küsimused eraldi iga osalise poolt kordasaadetud teo kohta.

§ 900. Kohtualuse kohta, kes süüteo kordasaatmisel oli alla 17 aastat vana, seatakse igal juhul peale süüküsimuse, sellele eitava vastuse andmise juhuks, tingimisi küsimus selle kohta, kas ta on süüdistuse aluseks oleva süüteo korda saatnud Kriminaalseadustiku § 41 esimeses lõikes tähendatud seisukorras.

Kui süüdistusaktis on avaldatud või kohtulikul uurimisel kohtul on tekkinud kahtlus kohtualuse vaimlise seisukorra kohta, siis seatakse peale süüküsimuse, sellele eitava vastuse andmise juhuks, tingimisi küsimus selle kohta, kas kohtualune on süüdistuse aluseks oleva süüteo korda saatnud Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes tähendatud seisukorras.

§ 907. Häälte jagunemisel rohkemaks kui kaheks arvamuseks, millistest ükski ei ole saanud otsustavat enamust, arvatakse hääled, mis on antud kohtualusele raskema arvamuse poolt, lähema vähemraske arvamuse poolt antuks, kuni saavutatakse otsustav enamus.

§ 910. Kohus teeb otsuse:

1) kas kohtualune õigeks mõista, kui tegu milles teda süüdistati, tunnustatakse mittetõendatuks või seda ei arvata süüks seaduslikkudel põhjustel või see ei ole karistuse ähvardusel seaduses keelatud;

2) või kriminaaljälitamine lõpetada, kui asjas on selgunud kriminaaljälitamise algamise või jätkamise seaduslikud takistused;

3) või kohtualust karistada, kui teda süüdistatakse süüteo, milles ta on süüdi ja mille eest ta kriminaalvastutusest ei või vabaneda.

Rahatrahvi mõistmise korral määrab kohus otsuses ka vastava asekaristuse rahatrahvi mittemaksmise puhuks.

§ 915. Peale süü- ja karistusküsimuste otsustamise teeb kohus otsuse ka süüteo teiste tagajärgede kohta, nagu:

1) süüteo läbi saadud asjade, asitõendite ja Kriminaalseadustiku § 24 ja 25 toodud küsimuste kohta;

2) esitatud kahjutasunõude kohta;

3) kohtukulude kohta.

§ 916. Süüteo läbi saadud asjad antakse tagasi neile, kelle käest need süüteoga võetud, kuigi selle kohta ei ole esitatud nõuet, kuid asitõendeid, millel on asja kohta olulist tähtsust, ei anta tagasi enne kohtuotsuse seadusjõusse astumist. Asitõendid, mis ei kuulu tagasiandmisele, nagu: süüteo kordasaatmise abinõud, päevapiltlikud ülesvõtted, süüteo jälgedega esemed j.n.e., kui neil on teaduslikku tähtsust, antakse peale kohtuotsuse seadusjõusse astumist sõjaprokuröriile edasiandmiseks Kohtukoja prokuröri kaudu ülikooli kriminalistika kabinetile või politsei muuseumile.

§ 918. Kohus rahuldab kohtualuse vastu õigel ajal esitatud kahjutasunõude ainult juhul, kui kohtualune on süüdi mõistetud ja kui tema süüteost järgnenud kahju suurus on kohtulikul uurimisel tehtud täielikult kindlaks; kui aga kahju suurus pole tehtud täielikult kindlaks, siis kohus jätab süüteost kahju kannatajatele eraisikutele ja era- või kodanlikkudele riigiasutistele õiguse nõuda süüdimõistetult kahjutasu tsiviilkohtu teel, väeosadele ja kaitsevägeasu-

tistele aga ka administratiivteel pärast kahju suuruse täielikult kindlakstegemist ülema või asutise poolt, kelle valitsemisel või korraldamisel oleva riigivara alal see kahju tekkis.

Kaitseametkonna varade alal tekkinud kahjude tasunõue loetakse sõjakohtule esitatuks süüaluse kohtualla andmise avaldamisega kohtu alla andva ülema käsukirjas, kui vastav ülem pole seatud ajal esitanud sõjakohtule erilist tsiviilnõudepalvet.

§ 926. Ühes kohturesolutsiooni kuulutamisega teatab eesistuja tähtpäeva, milleks valmib kohtuotsus lõppvormis, kusjuures see aeg ei või ületada seitset päeva, arvates kohturesolutsiooni kuulutamise päevast, ja seletab edasikaebuse korra ja tähtaja.

§ 927. Lõppvormilise kohtuotsuse koostab eesistuja. Kui eesistuja asja suure ulatuse tõttu ei suuda kohtuotsust koostada § 926 põhjal määratud tähtaja jooksul, siis võib kohus sellekohase määrusega pikendada kohtuotsuse koostamise tähtaega, kuid korraga mitte üle ühe nädala, millest pooltele tuleb teada.

§ 928. Kui pooled soovivad, et neile lõppvormilise kohtuotsuse ärakiri välja antaks või välja saadetak viivitamata pärast lõppvormilise kohtuotsuse valmimist, siis peavad nad sellest kohtule teatama pärast kohturesolutsiooni kuulutamist.

§ 947. Protokoll koostatakse hiljemalt samaks ajaks kui kohtuotsus lõppvormis. Pärast seda lubatakse pooltel tutvuda istungi protokolliga, kirjaoskamatule aga sekretär loeb protokollu ette, kui nad seda soovivad.

§ 951. Juhul, kui ei ole läinud korda teha kindlaks süüaluse või kohtualuse viibimiskohta või kui tema kohtu eest kõrvale hoidub, teeb Sõjaringkonnakohus korralduse tema otsimiseks politsei või kaitsevägeülema kaudu; kui otsimine politsei või kaitsevägeülema kaudu pole andnud või ei anna tagajärgi, siis sõjakohtu-uuriija või kaitsevägeülema või sõjaprokuröri esitusele või kohtu enese nägemisel, olenevalt sellest, missuguses asja seisukorras süüalune või kohtualune kadunuks jäi, Sõjaringkonnakohus, järgides Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 578 eeskirju, kuulutab otsimisest Riigi Teatajas või mõnes ajalehes omal valikul, kui ta arvestades asjaolusid leiab, et viimane abinõu võib kaasa aidata otsitava isiku viibimiskoha avastamiseks.

§ 968. Asja ettekandmisel tuleb avaldada:

- 1) asja sisu olulised osad;
- 2) väeosakohtu otsus;
- 3) apellatsiooniesitis või -kaebus, samuti ka vastaspoole vastulaused, kui neid on esitatud.

§ 969. Väeosa ülema apellatsiooniesitis ja asja arutamisele mitteilmunud kohtualuse, tsiviilnõudja või erasüüdistaja apellatsioonikaebus tuleb ette lugeda täielikult.

§ 972. Enne asja otsustamist peab kohus ära kuulama sõjaprokuröri arvamuse kohtualuse kriminaalvastutuse või süüteost riigile tekkinud kahju tasunõude kohta.

§ 973. Kohtualuse karistust suurendada või seda määrata kohtualusele, kes on väeosakohtu poolt õigeks mõistetud, võib Sõjaringkonnakohus ainult juhul, kui seda on palunud väeosa ülem apellatsiooniesitises või erasüüdistaja apellatsioonikaebuses.

§ 975. Sõjaringkonnakohtule antavad erikaebused apellatsioonikaebuste väeosakohtu poolt mittevastuvõtmise kohta saadetakse väeosakohtule,

kes hiljemalt kolme päeva jooksul arvates kaebuse saamisest tagastab tema Sõjaringkonnakohtule ühes seletusega kaebuse mittevastuvõtmise põhjuste kohta.

§ 981. Kõik Sõjaringkonnakohtu ja ajutise Sõjaringkonnakohtu otsused süüdistusakti järgi läbivaadatavates asjus, samuti ka väeosakohtust apellatsiooniesitiste või -kaebuste põhjal tulevais asjus loetakse lõplikkudeks.

§ 1014. Kassatsioonikaebused ja -protestid tuleb anda Riigikohtu nimele Sõjaringkonnakohtusse hiljemalt seitsme päeva jooksul pärast lõppvormilise otsuse valmimise tähtaega.

§ 1022. Kaitseväe kriminaalseadustiku § 78, 87, 89, 90, § 117 teises lõikes ja § 118 ettenähtud süütegude asjus kohaldatakse tähtaegade asemel, mis on nähtud ette käesoleva seaduse § 720, 728, 731, 747, 760, 772, 927, 1014 ja 1021, tähtaegu, mis on seatud sõjaaja tarvis.

§ 1057. Kaitseväeülem ja sõjaprokuratuuri esindajate esitused või süüdimõistetute eneste või nende abikaasade või sugulaste või hõimlaste palved seaduslikkudel põhjustel niisuguste asjade uuendamiseks, mille kohta otsused on astunud seadusjõusse, esitatakse Riigikohtu kriminaalosakonnale.

§ 1100. Kõigi otsuste täitmiseks vajalikkude korralduste tegemine, mis ei kuulu kohtu otsuste toimingute hulka, on kaitseväeülemuse ja sõjaprokuröri kohuseks, kellele ka saadetakse lõppvormilise kohtuotsuse ärakiri edasisaatmiseks kaitseväeülemusele, ja kui otsus kuulub avaldamisele käsukirjas kaitsevägeledele, ka kaitsevägelede staabile.

§ 1111. Kohtualuse õigeksmõistmise, kriminaaljalitamise lõpetamise ja karistuse kandmisest tingimisi vabastamise korral muudetakse ära ühel ajal kohturesolutsiooni kuulutamisega kohtualuse vastu tarvitusele võetud tõkkeabinõu.

§ 1112. Kohtuotsuse täitmise edasilükkamise ja peatamise kohta tuleb järgida Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 688—690 eeskirju.

§ 1112¹. Ülemjuhatajal on õigus peatada kinnipidamiskaristuse täitmine kuni sõja lõpuni kaitseväelaste kohta, kes on saadetud või kuuluvad saatmisele teenistusse tegevväkke.

§ 1117. Surmanuhtluse täideviimine toimub järgmiselt:

1) surmamõistetud kaitseväelane kustutatakse pärast otsuse kinnitamist enne otsuse täideviimist kaitseväe nimekirjadest;

2) mahalaskmise viib täide kohaliku garnisoniülem või viimase aset täitva kaitseväeülem poolt määratud toimkond sama ülemuse poolt määratud kohas mitteavalikult; surmanuhtlusele Kriminaalseadustiku § 12 ettenähtud viisil mõistetud isikud viiakse üle vastavasse kodanlikku vangistusasutisse kodanliku prokuratuuri korraldusse, kelle korraldusel surmanuhtlus täide viiakse Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 693—703 eeskirjade järgi;

3) mahalaskmisele mõistetud toimetatakse surmamise kohale kinnises sõidukis saatetunnimeeste valve all;

4) mahalaskmise juurde kutsutakse arst ja surmamõistetute soovil ka tema usutunnistuse vaimulik, kuid viimase mitteilmumine ei takista surmanuhtluse täitmist;

5) pärast surmamõistetute toomist surmamiskohale avaldab surmanuhtlust täideviiv kaitseväeülem või sõjaprokuratuuri esindaja kõigi juuresolijate kuuldes temale seadusjõusse astunud kohtuotsuse, milles temale surmanuhtlus määratud, vastavil juhtudel ka armuandmispalve tagajärjeta jätmise;

6) pärast eeltoodud vorminõuete täitmist viiakse surmanuhtlus täide kohtuotsuse kohaselt.

Tegelikus kaitseväeteenistuses mitteseisvate isikute kohta surmanuhtluse täideviimise juurde kutsutakse kohaliku prokuratuuri esindaja ja politsei esindaja.

§ 1118. Pärast surmanuhtluse täitmist tõestab arst suusõnaliselt surma saabumist, mille järel surmanuhtlust täideviiv kaitseväeülem koostab surmanuhtluse täitmise kohta akti, millele peale tähendatud ülema alla kirjutavad arst ja surmanuhtlust täitva toimkonna ülem ja kui surmanuhtluse täitmise juures viibis sõjaprokuratuuri esindaja, siis ka viimane.

Kui surmanuhtluse täideviimise juures viibis kohaliku prokuratuuri esindaja ja politsei esindaja, siis kirjutavad eelmises lõikes tähendatud aktile alla ka nemad.

§ 1119. Sunnitööle või vangimajja mõistetud isikud viiakse üle lähema ringkonnakohtu prokuröri korraldusse, kellele ühtlasi saadetakse nende kohta käivate seadusjõusse astunud kohtuotsuste ära kirjad.

§ 1120. Kaitsevälisele vangistusele või aresti garnisoni arestimajas mõistetud isikud läkitab kaitseväeülem tähendatud asutistesse, järgides viimaste kohta käivate seadluste eeskirju.

§ 1130. Tõlkidele ja asjatundjatele, ühes arvatud ka maakonna- ja linna- ja kohtu-politsei arstid ja teised arstid, makstakse tasu nende töö eest Tsiviilkohtupidamise seaduse § 529, 530, 531, 860 ja 862 eeskirjade järgi, kui neid kutsutakse sõjakohtu-uuri ja uurimistoimingute juurde või sõjakohtusse nende asukohas.

See tasu makstakse summadest, milledest tasutakse § 703 ja 1129 ettenähtud kohtukulud.

§ 1131. Ametlikud või eraarstid, keda kutsutakse toimetama kohtuarstlikke uurimisi väljaspool nende asukohta, saavad tasu Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 719 ettenähtud alustel.

Teadusliku kohtuekspertiisi kabineti juhataja ja tema abijõud, kui neid kutsutakse väljapoole nende asukohta tegema uurimistoiminguid, saavad tasu Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 720 alusel.

§ 1133. Tunnistajad ja teised asjas kõrvalised isikud saavad tasu Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 723 eeskirja alusel.

§ 1133 märkus 3. Tunnistajaina või muude kõrvaliste isikutena Sõjaringkonnakohtusse või sõjakohtu-uuri ja juurde kutsutud tegelikus kaitseväeteenistuses olevad kaitsevälased saadetakse sinna riigi kulul; päevarahad makstakse neile Kriminaalkohtupidamise seadustikus ettenähtud vastavate normide järgi selle väeosa või kaitseväeasutise krediitidest, kus väljakutsutav teenib; peale selle varustatakse väljakutsutud kaitsevälane võimalikult kaitseväe sõidupiletiga. Sel alusel tekkinud kulude summa teatab väeosa või kaitseväeasutis viivitamata Sõjaringkonnakohtule või sõjakohtu-uurijale selle järgi, kelle poolt kutsumine toimus, nende kulude võtmiseks kohtukulude arvele.

§ 1139. Asjaosalistel, kellel ei ole õigust käesoleva seadustiku eeskirjade järgi saada tasuta ära kirju otsustest, protokollidest ja teistest paberitest, võetakse nimetatud ära kirjade eest nende andmisel kantseleimaksu 50 senti leheküljelt.

§ 1143. Isik, kes ei ole enne kohturesolutsiooni kuulutamist avaldanud tema poolt kantud kulude tasu nõudmist, kaotab õiguse seda nõuda hiljem.

§ 1144. Kui kohtusse kutsutud ei ole sõiduks tarvitanud raudteed või veeteed või autobust, siis võetakse sõiduraha määramisel aluseks kilomeetrite arv, mille märgib kohtusse tagasisaadetavale kutsekirja eksemplarile kutsekirja kätteandnud vallavalitsus või politsei.

§ 1147. Mitme isiku poolt kordasaadetud süüteoasjas jagatakse kohtukulud süüteo osaliste vahel võrdseis osades nende ühisevastutusel.

§ 1181. Tegelikus kaitsevæeteenistuses seisvate isikute süütegude kohta, mis on nähtud ette Kriminaalseadustiku § 74—91 ja 94—97 ning § 421 p. 2 toimetatakse asjad sõjakohtupidamise üldises korras, järgides käesolevas peatükis seatud erieeskirju.

§ 1181¹. Käesolevas peatükis seatud erieeskirju tuleb järgida ka asja-toimetusel tegelikus kaitsevæeteenistuses seisvate isikute süütegude kohta, mis on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 92, 93, 112, 115—117, 119, 146, § 149 teises lõikes, § 151 teise lõike kolmandas punktis ja kolmandas lõikes, § 153, § 156 neljandas lõikes, § 605 teises ja kolmandas lõikes, § 606 neljandas lõikes, § 607 neljandas lõikes ja § 613 kolmandas lõikes. Kui aga selgub, et igasugune side nende isikute süütegude ja süütegude vahel, mis on tähendatud eelnimetatud seadustiku paragrahvides, mis on loendatud eelmises (1181) paragrahvis, või kui leitakse, et need süüteod on korda saadetud ajuritel, mis ei oma poliitilist iseloomu, siis toimetatakse tähendatud süütegude asjad käesoleva seadustiku üldiste eeskirjade järgi.

§ 1184. Kriminaalseadustiku § 80—97, 112, 116, 146, 147, § 149 teises lõikes, § 151 teise lõike kolmandas punktis ja kolmandas lõikes, § 153, § 156 neljandas lõikes, § 605 teises ja kolmandas lõikes, § 606 neljandas lõikes, § 607 neljandas lõikes ja § 613 kolmandas lõikes ettenähtud süütegude kohta, kui need süüteod on korda saadetud üksnes tegelikus kaitsevæeteenistuses seisvate isikute poolt ja seejuures kohtades, mis kuuluvad kaitsevæeülemale ainuvõimu piirkonda, toimetab juurdlust kaitsevæeülem ja nendele juurdlustele antakse käik käesoleva seadustiku § 1190, 1191 ja 1195 eeskirjade järgi.

§ 1184¹. Kõigil muudel juhtudel peale nende, mis eelmises (1184) paragrahvis on ette nähtud, juurdlusted tegelikus kaitsevæeteenistuses seisvate isikute süütegude kohta, mis on loendatud üleval paragrahvides 1181 ja 1181¹, toimetatakse ja suunatakse Kriminaalkohtupidamise seadustikus ettenähtud eeskirjade järgi.

§ 1185¹. Olenemata eelmises (1185) paragrahvis tähendatud ettekandest alluvusjärjekorras, tuleb kaitsevæeülematel tegelikus kaitsevæeteenistuses seisvate isikute igast kavatsusest, mis sisaldab Kriminaalseadustiku § 74—76, 97, 115, 116, 117, 119 ja § 421 p. 2 ettenähtud süütegude tunnuseid, viivitamata teadustada poliitilisele politseile või prokuratuuri esindajaile, kusjuures poliitilise politsei äraolekul kaitsevæeülemad peavad võtma tarvitusele edasilükkamatud abinõud, sealhulgas toimetama kahtlusaluse isiku ruumi läbiotsimist ühes tema paberite kinnipitserdamisega.

§ 1193¹. Kriminaalseadustiku § 80 teise lõike p. 7, § 83, 84, 85, § 86 esimeses, teises ja kolmandas punktides, § 87, 88, 90, 91 ja 96 ettenähtud süütegude asjus saadab sõjaprokurör eeluurimistoimiku kaitsevægede staabile küsimuse lahendamiseks, millist tähtsust Eesti Vabariigi välise julgeoleku või sõjalise riigikaitse suhtes omavad need teated või esemed, millede avaldamises, teatamises, edasiandmises või kogumises süüdistatakse asjas vastutusele võetud isikuid, samuti ka millist tähtsust omab see sõjaehitis, kuhu need isikud seadusvastaselt tungisid.

§ 1196. Kriminaalseadustiku § 80 teise lõike p. 7, § 83—91, 96 ja 97 ettenähtud süütegude asja arutava Sõjaringkonnakohtu ajutiste liikmete koosseis määratakse ainult vanemohvitseridest.

§ 1202. Kriminaalseadustiku § 87 ettenähtud süüteoasja arutamine toimub kinnisel kohtuistungil. Käesoleva seadustiku § 1181 ja 1181¹ loendatud muude süütegude asjad arutatakse avalikul või kinnisel kohtuistungil, mis oleb kohtu enese määrusest või Kaitseministri korraldusest, kelledest ka oleb, kas kuulutada kohtuistung kinniseks kogu asja arutamise või üksikute toimingute ajaks. Seejuures käesoleva seadustiku § 1181 ja 1181¹ loendatud kõikide süütegude asjad arutatakse kohtuistungitel järgides käesoleva seadustiku § 788—795 ettenähtud eeskirju, kuid tingimusega, et kinnisele kohtuistungile pealtkuulajaina võib lasta: eesistuja loal — ainult § 791 ja 792 nimetatud isikuid ja kodanlikku kohtuametkonda kuuluvaid isikuid, ja Kaitseministri loal — ka ametiisikuid, kellede teenistuskohused selleks küllaldase aluse annavad. Peale selle on Kaitseministril õigus kinnisel kohtuistungil arutamisele kuuluvates asjades teha eraldi igal üksikul juhul korraldus, et pealtkuulajaina võib lasta istungile ainult tema poolt täpselt nimetatud isikuid sõja- või kodanliku kohtu ametkonnast, vähemalt üksiku pataljoni ülema õigustega kaitsevägeülemaist või üldse ametiisikuist, kellede teenistuskohused selleks annavad küllaldase aluse, ja ka isikuid, kellede laskmist kohtuistungile paluvad kohtualune ja süüteost kannatanu; kohtualuse ja süüteost kannatanu soovil võib kinnisele kohtuistungile lasta pealtkuulajaina ainult abikaasasid ja ülenevaid ning alanevaid sugulasi, kuid mitte rohkem kui üks isik igaühe kohtualuse või süüteost kannatanu poolt.

§ 1202⁴. Kriminaalseadustiku § 80 teise lõike p. 7, § 83—85, § 86 esimeses, teises ja kolmandas punktis, § 87, 88, 90, 91 ja 96 ettenähtud süütegude asjus erilist ekspertiisi § 1193¹ ettenähtud küsimuses ei toimetata. Kaitsevägeude staabi poolt selles küsimuses antud arvamust võib avaldada kohtuistungil poolte palvel kui ka kohtu enese nägemisel.

§ 1209. Teenistusallastest süütegudes alluvad:

- 1) väeosakohtu esimees ja liikmed kohtunikukohuste vastu kordasaadetud süütegudes — Sõjaringkonnakohtule;
- 2) Sõjaringkonnakohtu ja sõjaprokuratuuri sekretärid, nende abid ja sõjakohtuameti kandidaadid — Riigikohtu kriminaalosakonnale, kus süüdistajana esineb Riigikohtu prokurör või tema abi;
- 3) sõjakohtu-uurijad, Sõjaringkonnakohtu alalised liikmed, Sõjaringkonnakohtu esimees, sõjaprokuröri abid ja sõjaprokurör, samuti ka kohtunikukohuste vastu kordasaadetud süütegudes Sõjaringkonnakohtu ajutised liikmed — Riigikohtu üldkogule.

§ 1210. Sõjaringkonnakohtu esimehe, alaliste ja ajutiste liikmete, sõjaprokuröri, tema abide ja sõjakohtu-uurijate teenistusallaste süütegude jälitamine toimub Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 904—916 ettenähtud eeskirjade järgi, kusjuures loetakse sõjakohtu-uurija ja Sõjaringkonnakohtu ajutine liige võrdseks kohtu-uurijaga, sõjaprokurör võrdseks Kohtukoja prokuröriga, sõjaprokuröri abi võrdseks Kohtukoja prokuröri abiga, Sõjaringkonnakohtu esimees võrdseks Kohtukoja vanema esimehega ja Sõjaringkonnakohtu alaline liige Kohtukoja liikmega.

Väeosakohtu esimehe või liikmete poolt kohtunikukohuste vastu kordasaadetud süütegude kohta võib Sõjaringkonnakohtus enne asja eeluurimisele pööramist vajaduse korral koguda täiendavaid andmeid sõjakohtuameti kandidaadi kaudu; sõjakohtuameti kandidaat, kelle peale on pandud täiendavate andmete kogumine, on õigustatud kogutavate andmete selgitamiseks tutvuma ka süüaluse toimetamises olevate, samuti ka olnud toimetustega. Kui Sõjaring-

konnakohtu korraldav istung ei leia alust kriminaaljälitamise algamiseks süüteo tunnuste puudusel või kriminaaljälitamise algamise seaduslike takistuste tõttu, siis lõpetab ta asja, vastasel korral aga pöörab selle eeluurimisele.

Peale käesolevas peatükis toodud erandite toimub § 1209 loendatud süütegude juurdlemine, eeluurimine, kohtu alla andmine ja kohtumõistmine käesoleva seadustiku üldiste eeskirjade järgi.

Riigikohtu kriminaalosakond, arutades § 1209 teises punktis tähendatud asju, toimib samas korras kui Sõjaringkonnakohus esimese astme kohtuna.

§ 1216. Väeosakohtu esimees ja liikmed nende poolt kohtunikukohuste vastu kordasaadetud süütegudes, samuti ka Sõjaringkonnakohtu sekretär, tema abid ja sõjakohtuameti kandidaadid nende poolt kordasaadetud teenistusallastest süütegudes antakse kohtu alla Sõjaringkonnakohtu korraldava istungi määruse põhjal.

§ 1219. Maksukaristuste seadustiku § 39—95 ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 917, 942, 953, 956 ja 960 teises lõikes ettenähtud süütegude jälitamisel ja administratiivkorras karistamisel on administratiivvõimu esindajatel tegelikus kaitsevæteenistuses seisvate isikute suhtes samasugused õigused ja kohused kui eraisikute suhtes.

§ 1220. Eelmises (1219) paragrahvis tähendatud asju toimetavad sõjakohtu-uuriad ja sõjakohtud käesolevas seadustikus ettenähtud korras, kuid tuleb seejuures vastavalt järgida ka nende asjade kohta Maksukaristuste seadustiku § 154—189 ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 930—932, 940, 941, 949, 950, 953—955, 957 erieeskirju, mis muudavad või täiendavad üldist korda. Väeosakohtud selles suhtes järgivad eeskirju, mis käivad jaoskonnakohtu kohta, ja Sõjaringkonnakohus — eeskirju, mis käivad ringkonnakohtu kohta, ning sõjakohtu-uuriad — eeskirju, mis käivad kohtu-uurija kohta.

§ 1261. Kui üldsüüteo ühiselt kordasaatmises süüdistatakse ühes eraisikutega ka tegelikus kaitsevæ- või tööteenistuses seisvaid isikuid, siis alluvad kõik selle süüteo osalised kodanlikule kohtule, välja arvatud juhtum, mil enamik selle süüteo vahenditult kordasaatjaist või selle kordasaatmisest osavõtjaist on tegelikus teenistuses seisvad isikud, millisel juhul kõik osalised alluvad sõjakohtule.

§ 1262. Kui kaitsevæelise või üldteenistusliku süüteo ühiselt kordasaatmises süüdistatakse ühes tegelikus kaitsevæ- või tööteenistuses seisvate isikutega ka eraisikuid, siis kõik selle süüteo osalised alluvad sõjakohtule.

§ 1263 märkus. Kuni 17-aastaste alaealiste asjade suhtes tuleb järgida Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 6, 35, 208, 211, 264, 338, 341, 345, 346 p. 1, 347, 352, 374, 384, 414, 455, 513, 524, 585, 762, 787, 833 eeskirju.

§ 1269. Kui kedagi ühtaegu süüdistatakse kahe või mitme üldsüüteo kordasaatmises, milledest mõni allub kodanlikule kohtule, mõni aga sõjakohtule, siis allub süüdlane kõikides neis süütegudes kohtule, kellele allub süütegu, mille eest seadus ähvardab raskema karistusega.

§ 1271. Kui kedagi süüdistatakse ühtaegu kodanlikule kohtule alluva süüteo ja sõjakohtule alluva kaitsevæelise või üldteenistusliku süüteo kordasaatmises, siis arutatakse need asjad igaüks oma alluvuse järgi kodanliku kohtu ja sõjakohtu poolt eraldi.

§ 1273. Kodanliku kohtu ja sõjakohtu otsuste koostamine või liitmine toimub Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 42 eeskirja järgi.

§ 1275. Kõigis muudes eelmises (1274) paragrahvis tähendamata süütegudes, mis on trükiteel korda saadetud tegelikus kaitseväge- või tööteenistuses seisvate isikute poolt, alluvad üldkohtutele ja kuuluvad jälitamisele Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 889—896 eeskirjade järgi.

§ 1277¹. Kaitseväge Ülemjuhataja või Kaitseväge juhataja, samuti ka Kaitseväge Ülemjuhataja staabi ülema teenistuslased süüteod alluvad Riigikohtu üldkogule ja kuuluvad jälitamisele Kriminaalkohtupidamise seadustikus ettenähtud korras.

§ 1280. Sõjategevuse piirkonnas teostavad sõjakohtuvõimu väeosa-kohtud ja etapikohtud, Sõjaringkonnakohus ning Riigikohtu kriminaalosakond.

§ 1281. Sõjategevuse piirkonnas ja kaitseisukorda kuulutatud maa-aladel võib asutada väljakohtuid selle kohta käivates eriseadustes ettenähtud alustel ja korras.

§ 1329. Väeosakohtule ja etapikohtule alluvad:

1) kaitseväge juurde kuuluvate isikute poolt kordasaadetud süüteod, mis on loendatud käesoleva seadustiku § 252 ja 253;

2) eraisikud kaitseisukorda kuulutatud maa-aladel ja meie kaitseväge poolt okupeeritud vaenlase maa-ala elanikud, nende poolt ühiselt sõdurite või allohvitseridega või kaitseväge juurde kuuluvate isikutega kordasaadetud süütegudes, mis alluvad väeosa- või etapikohtule;

3) meie kaitseväge sõdureile ja allohvitseridele vastavais auastmeis olevad sõjavangid enne nende üleandmist kodanlike võimude korraldusse — samasugustes süütegudes.

§ 1335. Sõjaringkonnakohtule alluvad kaitseväelaste, kaitseväge juurde kuuluvate isikute (§ 1327), kodanlike isikute (§ 250), sõjavangide (§ 251) ja meie kaitseväge poolt okupeeritud vaenlase maa-ala elanikkude süüteo-asjad, mis ei allu väeosa- või etapikohtule.

§ 1341. Asjade arutamise hõlbustamise otstarbel, samuti ka selle üksuse edasiliikumise tõttu, kus asi tekkis, võib asja üle viia teise võrdsesse väeosakohtusse; kui asi üle viiakse sama diviisi piirides, siis toimub üleviimine selle üksuse ülema korraldusel, kus asub kohus, kust asi üle viiakse; kui asi aga üle viiakse ühe diviisi kohtuasutisest teise diviisi kohtuasutisse, siis toimub üleviimine selle diviisi ülema korraldusel, kus asub kohus, kust asi üle viiakse.

§ 1348. Eeluurimist Sõjaringkonnakohtule alluvais asjus sõjategevuse piirkonnas toimetavad sõjakohtu-uurijad üldises korras eranditega, mis on nähtud ette alljärgnevatel paragrahvides.

§ 1376. Väeosakohtu või etapikohtu otsus koostatakse kohe lõplikus vormis ja kuulutatakse esistuja poolt avalikult, järgides § 673 eeskirju, samal istungil, mil asi arutati, või hiljemalt järgmisel päeval pärast seda.

§ 1377. Väeosakohtu või etapikohtu mittelõplikkude otsuste peale võivad väeosa- või etapiülem ja pooled esitada kaebusi ühe öö-päeva jooksul arvates otsuse kuulutamisest.

§ 1413. Kassatsioonikaebused ja -protestid tuleb anda Riigikohtu nimele Sõjaringkonnakohtule ühe öö-päeva jooksul pärast lõppvormilise otsuse valmimistähtaega, missugust tähtaega kohtu esistuja võib pikendada kuni kahe öö-päevani. Õigel ajal antud protestid ja kaebused esitatakse viivitamata ühes kogu asjatoimikuga Riigikohtu kriminaalosakonnale (Peasõjakohtule).

§ 1424². Kui on tehtud korraldus sõjakohtu otsuste esitamiseks eelmises (1424¹) paragrahvis tähendatud isikuile, siis samadel isikutel on õigus mitte anda käiku kassatsioonikorras asjadele, millele kohta on rinde ülema poolt tehtud § 1419 korras kuulutus.

II osa.

Sõjakohtupidamise seadus täiendatakse § 228¹, 236¹, 243¹, 397¹, 453¹, 576¹, 585¹, 595¹, 656¹, 659¹, 659², 678¹, 679¹, 680¹, 722¹, 722², 724¹, 752¹, 866¹, 877¹, 954¹, 1107¹, 1107², 1111¹, 1118¹, 1129¹ järgmises redaktsioonis:

§ 228¹. Jälitamine lõpetatakse süütegudes, mille eest on ähvardamas vaid rahatrahvi, kui süüalune kuni kohtuotsuse või resolutsiooni tegemiseni tasub kõrgeimal määral rahatrahvi, tasuraha, kohtukulud ja rahuldab kahju-tasunõude.

§ 236¹. Valesüüdistuses või laimus, mille aineks on mõne süüteo kordasaatmine, ei alata kriminaaljälitamist, ning alatud jälitamine peatatakse kuni kohtuotsuse seadusjõusse astumiseni või seaduslikus korras kriminaaljälitamise lõpetamiseni alatud süüdistuses, milles leitakse valesüüdistust või laimu.

§ 243¹. Kriminaalasjas tekkivad tsiviilõiguslikud küsimused lahendab sõjakohus tsiviilseaduste alusel sõjakohtupidamise korras.

§ 397¹. Mitteilumuse põhjuste hindamisel tuleb määratud trahvist vabastamise küsimuse otsustamisel riigi või omavalitsuse teenistuses seisvate asjatundjate suhtes arvestada ka nende ülemuse tõendust, et ilmumise takistuseks oli edasilükkamatu iseloomuga teenistuskohuste täitmine.

§ 453¹. Kui sõjakohtu-uurijal on kindlaid andmeid, et säärases süüteo, mille pärast väljanõudmine seaduse järgi lubatav, vastutusele võetud süüalune on redus välisriigis, siis esitab ta sõjaprokuröri kaudu väljanõudmispalve Kaitseministrile süüaluse väljanõudmiseks diplomaatilisel teel, lisandades palvele Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 178 loendatud lisad.

§ 576¹. Asjus, milles on juurdlusmaterjalides või väeosakohtu esimehe enese poolt tõstetud kahtlus, et kohtualune on süüteo korda saatnud Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes tähendatud seisukorras või et ta on langenud säärasesse seisukorda pärast süüteo kordasaatmist, kutsub väeosakohtu esimees süüaluse vaimlise seisukorra kindlakstegemiseks kohtuistungile, kus asi arutatakse, igal juhul kohaliku väeõsa arsti ja kaks teist arsti, kelledeks tuleb kutsuda, kui võimalik, vaimuhaiguste-arste.

§ 585¹. Kui väeosakohtul on kindlaid andmeid, et süüalune säärases süüteo, mille pärast väljanõudmine seaduse järgi lubatav, on redus välisriigis, siis esitab väeosakohtu esimees väljanõudmispalve sõjaprokuröri kaudu Kaitseministrile süüaluse väljanõudmiseks diplomaatilisel teel, lisandades palvele Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 761 loendatud lisad.

§ 595¹. Pooltel on õigus usaldada oma õiguste kaitsmist volinikkudele. Väeosakohtus võivad volinikkudeks olla Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 745 tähendatud isikud ning kõrgema õigusteadusliku haridusega ohvitserid, kellel on selleks oma ülemuselt eraldi iga juhu tarvis luba.

§ 656¹. Kui mõni pooltest palub kontrollida politsei poolt toimetatud vaatlust, läbivaatust, läbiotsimist või väljavõtmist, siis peab väeosakohus seda toimetama ise või saatma selleks ühe oma liikmeist, kui ta tunnustab palve põhjendatuse ja kontrollimise võimalikuks; kui aga kontrollimist tuleb toimetada väljaspool väeosakohtu asupaika, kuhu väljasõidu väeosakohus tunnustab raskendatuks või liialt kulukaks, siis saadab väeosakohus kontrollimise kohta erinõude asjaomasele jaoskonnakohtunikule.

§ 659¹. Kui väeosakohus, läbi vaadanud kohtualuse vaimlise seisukorra, tunnustab, et kohtualune on läbivaatuse ajal Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes tähendatud seisukorras ja et ta on säärasesse seisukorda langenud pärast süüteo kordasaatmist, siis peatab ta oma määrusega kriminaaljälitamise kohtu-

aluse vastu kuni ta paranemiseni, ära muutes tema vastu tarvitusele võetud tõkkeabinõu.

§ 659². Eelmise (659¹) paragrahvi põhjal peatatud kriminaaljälitamist võib jätkata ainult pärast seda, kui väeosakohus kas omal algatusel või asjaomase kaitsevägeülemale ettepanekul või süüdistaja palvel on süüaluse § 659 korras uuesti läbi vaadanud ja terveks tunnustanud.

§ 678¹. Väeosakohtu lõppvormilisest otsusest esitab eesistuja viivitamata pärast selle valmimist ärakirja väeosa ülemale, kellele ühtlasi esitatakse ka asja toimetamise ajal tehtud tähelepanekud korratuste ja puuduste kohta temale alluvais üksustes.

§ 679¹. Ärakiri väeosakohtu lõppvormilisest otsusest esitatakse selle väeosa ülemale, kelle väeosa juures see kohus asub.

§ 680¹. Väeosa ülem võib § 689 tähendatud tähtaja jooksul anda apellatsiooniesitise väeosakohtu mittelõpliku otsuse peale.

§ 722¹. Kui asjas, milles on küllaldaselt andmeid süüaluse kohtu alla andmiseks, sõjaprokurör leiab, et süüalune on eeluurimise andmete järgi Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes tähendatud seisukorras ja et ta säärasesse seisukorda on langenud pärast süüteo kordasaatmist, siis esitab ta Sõjaringkonnakohtule arvamuse süüaluse vaimlise seisukorra läbivaatamiseks.

Sõjaringkonnakohus järgib kohtualuse vaimlise seisukorra läbivaatamisel Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 312—318 eeskirju.

§ 722². Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 318 põhjal Sõjaringkonnakohtu poolt peatatud kriminaaljälitamist võib jätkata ainult pärast seda, kui Sõjaringkonnakohus on sõjaprokuröri ettepaneku põhjal süüaluse Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 312—316 korras uuesti läbi vaadanud ja terveks tunnustanud.

§ 724¹. Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 312—318 korras süüaluse vaimlise seisukorra läbivaatamisele ja kriminaaljälitamise peatamise küsimuse lahendamisele võib kohus asuda ka omal nägemisel, kui tal süüdistusaktile käigu andmise ajal või sisulisel asja arutamisel tekib põhjendatud kahtlus, et süüalune on Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes tähendatud seisukorras ja et ta säärasesse seisukorda on langenud pärast süüteo kordasaatmist.

§ 752¹. Asjus, milles on süüdistusaktis või kohtu enese poolt tõstetud kahtlus, et kohtualune on süüteo korda saatnud Kriminaalseadustiku § 39 esimeses lõikes tähendatud seisukorras, kutsub kohus igal juhul Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 312 tähendatud arstid süüaluse vaimlise seisukorra läbivaatamiseks.

Kohtuarsti asemel võib kutsuda kaitseväge tervishoiuvalitsuse ülemal määramisel kaitsevägearsti.

§ 866¹. Tunnistajale esitatavad küsimused peavad olema lühikesed ning kergesti arusaadavad, kuid küsimust ei või esitada kujul, mis sisendab ka vastuse.

§ 877¹. Pärast kõigi kogutud tõenduste läbivaatamist ja kontrollimist kohtuistungil küsib eesistuja pooltelt, kas neil on veel millegagi täiendada kohtulikku uurimist. Eitava vastuse või nende sellekohase palve tagajärjeta jätmise korral kuulutab eesistuja kohtuliku uurimise lõpetatuks ja seda võib uuendada enne otsuse tegemist ainult kohtu nägemisel.

§ 954¹. Kui Sõjaringkonnakohtul on kindlaid andmeid, et kohtualune viibib välisriigis, siis esitab Sõjaringkonnakohus väljanõudmispalve ühes süüdistusaktiga sõjaprokuröri kaudu Kaitseministrile, muus osas järgides Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 178 eeskirja.

§ 1107¹. Eelmises (1107) paragrahvis nimetatud takistused või kahtlused lahendab otsuse teinud Sõjaringkonnakohus korraldaval istungil, kuid vajalikud lisaotsused teeb kohtulikul istungil. Kui kohtualuse istungile toimetamine on seotud raskustega, siis tehakse lisaotsus tagaselja ja sellest saadetakse ära kiri kohtualusele teadmiseks.

§ 1107². Kellegi süüdimõistmine valenime all kohtu vea või kohtualuse enese valeselutuse tõttu tuleb parandada lisa kohtuotsusega.

§ 1111¹. Kui kaitseväe vangistusasutistes viibiva süüdimõistetu juures tuleb ilmsiks vaimuhaiguse tunnuseid pärast otsuse täitmist, kuid enne kinnipidamiskaristuse kandmise lõppu, siis toimetab süüdimõistetu vaimlise seisukorra läbivaatamist Sõjaringkonnakohus, muus osas järgides Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 312—316 ja § 690 eeskirju.

§ 1118¹. Surmatu laip maetakse kohaliku komandandi või viimase asetäitva kaitseväeülema korraldusel või saadetakse ülikoolile teaduslikuks otsarbeks.

§ 1129¹. Erasüüdistusasjas pannakse kohtukulud: 1) erasüüdistajale, kui kohtualune õigeks mõistetakse, 2) kohtualusele, kui ta süüdi mõistetakse, 3) mõlemale poolele võrdseis osades, kui asi lõpetatakse poolte leppel.

III osa.

Kaotavad maksvuse Sõjakohtupidamise seaduse § 34, 54—60, 70, 79, § 100 ja märkus, § 119, 123—130, 137, 140, 153, 154, 157, 165—168, 189, § 213 märkus 2, § 226, 227, 228, 236, 238—243, § 245 märkus, § 245¹, § 248 märkus, § 249, § 250 märkused 1 ja 2, § 253 märkus, § 262—265, 269¹, 272, 274, 276¹, 277, § 278 ja märkus, § 339¹, § 404 ja märkus, § 408, 414, § 422 märkus, § 423, 423¹, § 424 ja märkus, § 440—444, § 465 teine punkt, § 470 märkus, § 489 märkus, § 502—504, 519, § 553 märkus, § 564, 566, 566¹, § 587 märkus, § 608 märkused 1 ja 2, § 622, 625, 626, § 656 märkus, § 670, 674, 678, 679, 680, 681, § 683 märkus, § 684, 685, 687, 697, 701, 702, 704—706, 708—711, 739, § 749 märkus, § 750, § 755 märkus, § 764 märkus, § 832 märkus, § 838, 849, 853, 854, 854¹, 855, § 865 märkus, § 906 ja märkus, § 908, 911—914, 932, 935—940, 954, 965, 1016, § 1023 punkt 5, § 1075—1089, 1092, § 1097 ja märkus, § 1098, 1103, 1114, 1115, § 1117 punkt 7 ja märkus, § 1120 märkus, § 1122, 1124, § 1128 märkus, § 1133 märkused 1 ja 2, § 1133¹, 1148, 1149, § 1156 punkt 1, § 1157—1180, § 1182 punkt 2, § 1190 märkus, § 1197, 1198, 1200, 1201, 1202¹, 1205, 1205¹, 1206, 1214, 1215, § 1218 ja märkus, § 1221—1247, 1254—1260, § 1262 märkus, § 1272, 1276, 1277, 1277²—1277¹⁴, § 1278 märkus 3, § 1287—1325, § 1327 märkus, § 1336—1339, 1342, 1343, 1347, 1357, 1358, 1363, 1375, 1378—1390, 1400¹, § 1407 ja märkus, § 1411, 1417, 1422, § 1424 punkt 1, § 1432, 1438 ja 1440.

IV osa.

Käesolevas seaduses mõistetakse:

1) kaitsevaeliste süütegude all — süütegeid, mis on ette nähtud Kaitseväe kriminaalseadustiku § 73—131, 134—137 ja 153—210;

2) üldteenistuslike süütegude all — süütegeid, mis on ette nähtud Kaitseväe kriminaalseadustiku § 138—152 ja Kriminaalseadustiku § 545 ja § 598—647;

3) üldsüütegude all — kõiki muid süütegeid, mis pole nimetatud eelmistes (1. ja 2.) punktides.

V osa.

Käesolev seadus pannakse maksma eriseadusega.

Tallinnas, 18. jaanuaril 1935.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

P. Lill
kindral-majoor
Kaitseminister.

68. Sõjakohtupidamise seaduse ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku ühtlustamise seaduse maksmapanemise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 18. jaanuaril 1935.

I osa.

§ 1. Käesolev seadus hakkab maksma ühel ajal Kriminaalkohtupidamise seadustikuga (RT 89 — 1934).

§ 2. Ühel ajal käesoleva seadusega hakkab maksma Sõjakohtupidamise seadus ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku ühtlustamise seadus.

II osa.

§ 3. Kaitseväe kohtuasutiste nimetused muudetakse järgmiselt: nimetus „polgu- (rügemendi-) kohus“ asendatakse kõigis maksvates seadustes, kus ta leidub, nimetusega „väeosakohus“, nimetused „sõjaväe ringkonnakohus“ ja „kaitseväe ringkonnakohus“ — nimetusega „Sõjaringkonnakohus“, nimetused „sõjaväekohus“, „kaitseväekohus“ — nimetusega „sõjakohus“.

III osa.

§ 4. Sõjakohtupidamise seaduse ja Kriminaalkohtupidamise seadustiku ühtlustamise seaduse maksmahakkamisel kohaldatakse selle eeskirju ka varem toimetusse võetud asjadele alljärgnevates paragrahvides toodud eranditega ja täiendustega.

§ 5. Asjad, milledele on enne käesoleva seaduse maksmahakkamist endiste alluvuseeskirjade põhjal antud Sõjaringkonnakohtus käik, tuleb lõpule viia Sõjaringkonnakohtus endise alluvuse järgi, olgugi et uute alluvuseeskirjade järgi nad alluksid üldkohtule või väeosakohtutele.

Enne käesoleva seaduse maksmahakkamist endiste alluvuseeskirjade põhjal väeosakohtusse saabunud asjad, milledes väeosakohus on juba teinud süüdi- või õigeksmõistva otsuse, tuleb lõpule viia endise alluvuse järgi, olgugi et uute alluvuseeskirjade järgi need asjad alluksid Sõjaringkonnakohtule või üldkohtutele.

Käesoleva paragrahvi esimeses (1) lõikes toodud eeskiri tuleb kohaldada ka ringkonnakohtutel neile enne käesoleva seaduse maksmahakkamist saabunud asjade kohta, mis uute alluvuseeskirjade järgi alluksid sõjakohtutele; käesoleva paragrahvi teises (2) lõikes toodud eeskiri tuleb kohaldada ka jaoskonnakohtunikkudel neile enne käesoleva seaduse maksmahakkamist saabunud asjade kohta, mis uute alluvuseeskirjade järgi alluksid sõjakohtutele.

§ 6. Asjad, mis on sõjakohtute ja sõjakohtu-uurijate määrustega Sõjakohtupidamise seaduse § 423 põhjal saadetud ringkonnakohtule vana Kriminaalkohtupidamise seaduse § 355 ettenähtud toiminguks, tuleb ringkonnakohtute poolt saata tagasi, kui need toimingud veel pole lõpetatud.

§ 7. Volinik või kaitsja, kes on juba omandanud toimetuses olevas asjas esinemiseks volituse Sõjakohtupidamise seaduse endiste eeskirjade maksvuse ajal, on õigustatud kasutama seda õigust volituse piirides kuni asja lõpliku lahendamiseni, olgugi et tal uute eeskirjade järgi ei ole volinikuna või kaitsjana esinemise õigust.

§ 8. Sõjakohtupidamise seaduse § 354 uue teksti teine lõige ei ole maksev nende juurdlustoimingute kohta, mis on tehtud enne käesoleva seaduse maksmahakkamist, välja arvatud juurdlustoimingud, mis on toimetatud Sõjakohtupidamise seaduse § 342 korras või mis on nähtud ette Sõjakohtupidamise seaduse § 346¹.

§ 9. Toimetuses olevais asjus Sõjakohtupidamise seaduse vanade eeskirjade järgi tehtud protsessitoimingud ja korraldused jäävad jõusse ka pärast käesoleva seaduse maksmahakkamist, kuni neid ei muudeta uutes eeskirjades ettenähtud alustel ja protsessikorras, välja arvatud käesolevas seaduses ettenähtud erandid.

§ 10. Väeosakohtu toimetuses olevad asjad, milledes lühike otsus on kuulutatud enne käesoleva seaduse maksmahakkamist, tuleb lõpule viia endiste eeskirjade järgi.

§ 11. Kohtuotsustega määratud nuhtlusseaduste kinnipidamiskaristused pööratakse täitmisele otsustes nimetatud karistustena, kuid vangistusastistes loetakse vahialused kriminaalseadustikkude vastavate karistuste kandjaiks tähendatud seadustikkude maksmapanemise seadustes ettenähtud alustel ja täidetakse karistused uutes vangistusseadustikkudes ja vangistusastistes kodusordades ettenähtud viisil.

Tallinnas, 18. jaanuaril 1935.

K. P ä t s
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

P. L i l l
kindral-major
Kaitseminister.

69. Põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise seaduse muutmise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 23. jaanuaril 1935.

I.

Põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise seaduse § 42 (RT 85 — 1934) muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 42. Käesoleva seaduse põhjal antavate määruste korraliku täitmise järelevalve ja tekkinud konfliktide lahendamine, samuti ka määruste rikkujate vastutusele võtmine allub Teedeministeeriumile, temale alluvate organite ning ametnikkude kaudu, ja maavalitsuste hoolekandeosakondadele.

II.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. veebruaril 1935.

Tallinnas, 23. jaanuaril 1935.

K. Päts
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

Joh. Müller
Kohtuminister.

70. Tollipõhitariifide seaduse muutmise ja täiendamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 23. jaanuaril 1935.

Tollipõhitariifide seaduse (RT 22 — 1932, art. 177, RT 33 — 1933, art. 239 ja RT 4 — 1935, art. 18) sisseveotariifi § 85 ja väljaveotariifi § 2 muudetakse, täiendatakse ja pannakse maksma järgmiselt:

I osa.

I. Sisseveotariif.

A. Sisseveoks lubatud kaubad

Tariifi		Kaupade nimetus	Tollimäärade alus	Tollimäärad kroonides	
§§	Punktid			Üldtariif	Minimaal-tariif
85		Nafta destilleerimise vedelad saadused, kuivõrd nad tariifi teiste §§ alla ei kuulu:			
	1.	igasugused, eraldi nimetamata	1 kg net.	0,10	0,05
	2.	petrooleum ka fotogeen	„	0,06	0,03
	3.	bensiin, nafta-eeter, gasoliin, ligroin ja säär.; bensiini ja bensooli segud	„	0,20	0,10
	Märkus	Majandusministril on õigus alandada sisseveotollimaksu bensiinilt, mida veavad sisse Eesti õlikivi-bensiini väljavedajad firmad, sama koguse piirides nagu õlikivi-bensiini välja veetud.			
	4.	solaar-, parafiin- (vaseliin-) ja teised mineraal määrdeõlid	„	0,10	0,05
	Märkus	Käesolevas § pkt. pkt. 1 ja 4 nimetatud saadused ja õlid ümbertöötamiseks Majandusministeeriumi loal tema tunnistuse põhjal	„	0,04	0,02

II. Väljaveotariif.

A. Väljaveoks lubatud kaubad.

Tariifi		Kaupade nimetus	Tolli- määrade alus	Tolli- määrad kroonides
§§	Punktid			
2		Ümmargused kasetarbepuud, pikemad kui 75 sm, ületöötamata, koorimata või kooritud — mõõdetult 2,15 meetri pealt, või kui nad lühemad, siis ladvast läbimõõduga rohkem kui 17 sm:		
	1.	läbimõõduga kuni 20 sm (incl.)	1 tihumeeter	5,00
	2.	läbimõõduga rohkem kui 20 sm	„	9,00

Käesolev seadus hakkab maksma avaldamisega.

Tallinnas, 23. jaanuaril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

K. Selter

Majandusminister.

71. Notariaalseaduse muutmise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 23. jaanuaril 1935.

I.

Notariaalseaduse § 87 p. 5 (RT 85 — 1934) muudetakse ning pannakse maksma ühes sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 87. Tunnistajateks ei või olla aktide koostamisel notariaalse akti jõu kaotuse ähvardusel:

5) isikud, kes Kriminaalseadustiku § 19 p. 6 põhjal kaotanud sellekohase õiguse, — selle lisakaristuse vältel.

II.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. veebruaril 1935.

Tallinnas, 23. jaanuaril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

Joh. Müller

Kohtuminister.

72. Vangimajade valitsuskorra seaduse kaotamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 23. jaanuaril 1935.

I.

Ajutise Valitsuse poolt 22. jaanuaril 1919. a. vastuvõetud seadus vangimajade valitsuskorra kohta (RT 5 — 1919) kaotab maksvuse.

II.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. veebruaril 1935.

Tallinnas, 23. jaanuaril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

Joh. Müller
Kohtuminister.**73. Tööstusliku töö seaduse muutmise seadus.**

Antud Riigivanema poolt dekreedina 23. jaanuaril 1935.

I.

Tööstusliku töö seaduse § 114 (RT 85 — 1934) muudetakse ning panakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 114. Rahatrahvid, mis määratud töökaitse seaduse rikkumise eest administratiivkorras, lähevad Teedeministri korralduses olemasse kapitali, mis määratud haigete ja vigastatud tööliste abistamiseks.

Tähendatud kapitali arvatakse ka vara, mis vabaneb haigekassade sulgemisel pärast kõigi nende kohustuste täitmist.

Töölisteks, keda abistatakse käesoleva paragrahvi korras, loetakse Tööstusettevõtete nädalapuhkepäevade seaduse (RT 4 — 1926) § 1 ettenähtud ettevõtete töölised.

Teedeministril on õigus anda määrusi käesolevas paragrahvis tähendatud kapitali kasutamise kohta.

II.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. veebruaril 1935.

Tallinnas, 23. jaanuaril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

Joh. Müller
Kohtuminister.**74. Garnisoni määrustiku muutmise seadlus.**

Antud Riigivanema poolt 18. jaanuaril 1935.

A l u s : Riigikaitse rahuaegse korraldamise ja juhtimise seaduse § 4 (RT 18 — 1934 art. 127).

I.

Garnisoni määrustiku (RT 18 — 1929 art. 123) § 378, 379, 385, 387, 389, 394, 396, 402, 404, 405, 407, 410, 411, 420 ja 427 muudetakse ja panakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 378. Garnisoni arestimajas peavad olema eraldi arestikambrid järgmistele areteeritute liikidele:

- 1) eeluurimis- ja kohtualused ajateenijad;
- 2) eeluurimis- ja kohtualused üleajateenijad;
- 3) eeluurimis- ja kohtualused ohvitserid ning kaitseväeametnikud;
- 4) distsiplinaar- ja kohtukorras määratud arestkaristusi kandvad ohvitserid ja kaitseväeametnikud;
- 5) distsiplinaar- ja kohtukorras määratud aresti garnisoni arestimajas kandvad üleajateenijad;
- 6) kartserarestis olevad üleajateenijad;
- 7) kartserarestis olevad ajateenijad;
- 8) kaitseväe vangistuses olevad ohvitserid ja kaitseväeametnikud;
- 9) kaitseväe vangistuses olevad üleajateenijad.

Kartserarestis olevaid aja- ja üleajateenijaid kaitsevaelasi peetakse kinni garnisoni arestimajas ainult sel juhul, kui vastava väeosa juures arestiruumi ei ole või kui olemasolevaist ei jätku.

§ 379. Sisseseade erinevuse poolest arestikambrid jagunevad:

- 1) ohvitseride ja üleajateenijate kambrid (§ 378 p. 2, 3, 4, 5, 8 ja 9);
- 2) kartseraresti kambrid (§ 378 p. 6 ja 7);
- 3) üldaresti kambrid (§ 378 p. 1).

§ 385. Garnisoni arestimajja kinnipidamiseks määratud kaitsevaelased saadetakse komandantuuri § 420 nõuete kohaselt järgmiste dokumentidega:

- 1) distsiplinaarkorras areteeritavad: a) areteerimislehega, mille teisel küljel kaasasoleva varustise nimekirj; b) toidutunnistusega;
- 2) eeluurimis- või kohtualusena areteeritavad: a) areteerimislehe või vastava saatekirjaga; b) vahi alla võtmise määrusega (otsusega); d) toidutunnistusega;
- 3) kohtuotsuse põhjal areteeritavad: a) areteerimislehe või vastava saatekirjaga; b) kohtuotsuse ärakirjaga; d) toidutunnistusega.

Kaitseväe distsiplinaarkaristuste seadluse ja Kaitseväe kriminaalseadustiku (RT 82 — 1934) järgi määratud aresti garnisoni arestimajas ärakandmisele saadetavatele kaitsevaelastele antakse väeosast areteerimislehe asemel ettekirjutus.

Komandantuurist saadetakse areteeritav arestimaja vahtkonna ülema korraldusse komandandi poolt allakirjutatud areteerimislehega.

§ 387. Peale eelmises (386) paragrahvis tähendatud asjade areteeritaval võib veel kaasas olla: hambahari ja -pulber, juukseamm ja hari, püksirihm või traksid, kaitseväe määrustikke, seadus- ja sõjateaduslikke raamatuid, eeluurimis- ja kohtualustel veel nende süüdistusasjasse puutuvad dokumendid.

Kaitseväe distsiplinaarkaristuste seadluse ja Kaitseväe kriminaalseadustiku järgi määratud aresti garnisoni arestimajas ärakandmisele saadetavatel kaitsevaelastel, eeluurimis- ja kohtualustel ohvitseridel ning üleajateenijatel peale käesoleva paragrahvi eelmises lõikes tähendatud asjade on lubatud kaasa võtta veel: raha, suitsetus- ja kirjutusabinõud, õppe- ja teaduslikke raamatuid ning muid komandandi poolt lubatud asju ja kirjandust.

Eelmises (386) paragrahvis ja käesoleva paragrahvi nõuetes on komandandil õigus tarbe korral teha muudatusi.

§ 389. Aresti garnisoni arestimajas paigutatud ohvitseridel ja üleajateenijatel asjade ülevaatus ja kontrollimist ei toimetata, vaid ainult selgitatakse, kas neil ei ole kaasas relvi või muid lubamata asju, mida nemad peavad ära

andma. Nende läbiotsimist toimetatakse ainult ülemuse, kelle korraldusel areteeritud kinni peetakse, või komandandi erikorraldusel.

§ 394. Kaitseväe distsiplinaarkaristuste seadluse ja Kaitseväe kriminaalseadustiku järgi arestiga garnisoni arestimajas karistatud kaitseväelasi peetakse kinni lukustamata kambris. Üleajateenijaid toidetakse nende toidunormi arvel sõduritoiduga, kuna toidu muretsemine ohvitseridele sünnib nende omal hoolel ja kulul. Areteeritud võivad tarvitada oma magamisasemeid. Alkoholi tarvitamine on keelatud.

Korrarikkumiste eest võib komandandi otsusel neid paigutada lukustatud kambrisse kuni ühe kuuni, kuid mitte kauemaks, kui neile määratud arest garnisoni arestimajas.

§ 396. Eeluurimis- ja kohtualuseid kaitseväelasi peetakse kinni järgmiselt:

1) ajateenijaid — lukustatud üld- või üksikkambrites; nemad saavad iga päev sõduri harilikku toitu ja magavad magamisasemetel; neile on lubatud § 387 lõikes 1 tähendatud raamatute lugemine, kuna kirjavahetus ja kokkusaamine kõrvaliste isikutega sünnib § 399 ja 400 kohaselt;

2) ohvitseri ja üleajateenijaid — nagu arestiga garnisoni arestimajas karistatud, kuid lukustatud kambris kas üksikult või mitmekesi.

§ 402. Areteeritute saatmine arestimaja piirkonnas sünnib järgmiselt:

1) Kaitseväe distsiplinaarkaristuste seadluse ja Kaitseväe kriminaalseadustiku järgi arestiga garnisoni arestimajas karistatud ning kaitseväelisse vangistusse mõistetud ohvitserid ja üleajateenijad — ilma saatjata;

2) distsiplinaarkaristusi kandvad areteeritud, peale eelmises punktis tähendatute, — saatevalvuri saatel;

3) kõik teised areteeritud — saatetunnimeeste saatel.

Areteerituid saadetakse väljakäigukohta üksikult käesoleva paragrahvi eelmistes punktides näidatud korras.

§ 404. Areteeritute ülestõusmine on harilikult kell 0600 ja magama heitmine kell 2200. Areteeritud peavad päeva jooksul olema riietatud välvormi vöörühmaga (eeluurimis- ja kohtualused vöörühmata). Ohvitseridele ja üleajateenijatele komandant võib lubada olla vöörühmata ja kanda pikki pükse.

Söögiajad korraldatakse Sisemäärustiku § 594 kohaselt, kusjuures areteeritud söövad oma kinnipidamisruumides.

Tuled arestikambrites kustutatakse veerand tundi pärast areteeritute magama heitmist, välja arvatud eeluurimis- ja kohtualuste kambrid, kus tuled põlevad öö läbi.

Ohvitserid ja üleajateenijad, peale üleajateenijate kartserarestis, komandandi loal ja tema poolt välja arvatud vastava tasu eest võivad töötamise eesmärgil kasutada ka tugevamat valgust, kui vastavas seadluses on ette nähtud, ning kasutada seda ka üle määrustikus lubatud aja.

§ 405. Arestiruumide ja magamisasemete koristamist toimetavad areteeritud ise, välja arvatud ohvitserid ja üleajateenijad, kelle ruume koristavad arestimaja kojamees või areteeritud sõdurid.

Kartseraresti kambrites lavatsid päevaks lukustatakse (viiakse välja), üldarestikambrist viiakse välja ainult magamisasemed ja -riided, kuna kambrites, mis määratud ohvitseridele ja üleajateenijatele aresti garnisoni arestimajas ja kaitseväe vangistuse kandmiseks, magamisasemed ja -riided päevaks jäävad kohale.

Pärast ruumide koristamist areteeritud viiakse pesemisele § 401 ja 402 ettenähtud korras.

§ 407. Haigeksjäänud areteeritute terviselist järelevaatust toimetatakse komandandi poolt maksmapandud korras.

Areteeritute üldist arstlikku järelevaatust toimetatakse vähemalt kaks korda kuus komandandi poolt kindlaksmääratud päevadel, kusjuures ülevaatuseks areteeritud üldkambrites rivistatakse oma ruumides.

Ohvitseri ja üleajateenijaid arstlikult vaadatakse üle harilikult ainult nende eneste soovi korral.

§ 410. Kaitseväe ravitsusasutistes (haigemajad ja laatsaretid) tarbe korral asutatakse areteeritute jaoskonnad, kuhu ravimiseks paigutatakse eeluurimis- ja kohtualused areteeritud ning kaitsevälise vangistusega karistatud haiged kaitsevälased.

Areteeritute jaoskonda paigutatud ohvitserid peetakse kinni eraldatult teistest areteeritutest.

Areteeritute jaoskonnas kinnipeetavate haigete kaitsevälaste valvamiseks määratakse vahtkond.

§ 411. Kohtuotsuse põhjal kaitsevälises vangistuses kinnipeetavad kaitsevälased ravitsusasutisse paigutamisel antakse seal vastava korrapidaja valve alla; kui aga ravitsusasutistes on olemas vahtkond § 410 tähendatud areteeritute valvamiseks, siis paigutatakse nad areteeritute jaoskonda.

Ravitsusasutisse paigutatud distsiplinaarkaristusi kandvaid kaitsevälasi ja kohtu poolt arestiga garnisoni arestimajas karistatud ohvitseri ja üleajateenijaid peetakse seal ilma valveta harilikus korras, kusjuures nende suhtes katkestatakse karistuse kandmine ravitsusasutises viibimise kestusel.

§ 420. Areteeritud kaitsevälasi saadetakse vastavalt areteeritute liikidele väljaspool kinnipidamise või vahi all olemise ruume kas ilma saatjateta saatevalvurite või saatetunnimeeste valve all järgmiselt:

1) Distsiplinaarkaristuse kandjaid — ilma saatjata, kuid mõjuvatel põhjustel nende saatmiseks ülemus võib määrata ka saatevalvurid.

Samas korras saadetakse ka kohtu poolt arestiga garnisoni arestimajas karistatud ohvitseri ja üleajateenijaid.

2) Eeluurimis- ja kohtualuseid, kohtuotsuse põhjal kaitsevälisele vangistusele ning raskematele karistustele mõistetud sõdureid — saatetunnimeeste valve all.

Kaitsevälise vangistusse mõistetud ohvitseri, kaitseväämetnikke ja üleajateenijaid saadetakse ühes saatjaga.

§ 427. Paragrahvis 420 p. 2 tähendatud areteeritute harilikul saatmisel (jalgsi ja saatmiseks mitte eriliselt sisseseatud liikumisvahenditel) nende valvamiseks saatetunnimehi määratakse järgmiselt: ühe areteeritu kohta — üks kuni kaks, kahest kuni kuue areteeritu kohta — kaks kuni neli, seitsme kuni kümne areteeritu kohta — neli kuni kuus ja suurema arvu areteeritute kohta üks saatja iga nelja areteeritu jaoks. Tarbe korral, kui saadetakse on põgenemiskalduvustega, märatsejad j.n.e. — saatetunnimeeste arvu suurendatakse vajadust mööda.

Kui areteeritutes ei ole märgata põgenemiskalduvusi ega karta korra- tuste tekkimist, võib kaitseväe vangimajas kinnipeetavate paranejate liiki kuuluvate sõdurite saatmiseks vähendada käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud saatetunnimeeste arvu, määrates iga saatetunnimehe kohta mitte rohkem kui kümme vahialust. Sääraste areteeritute ametiasutistesse (kohtusesse, kohtu-uurija juurde j.n.e.) saatmisel määratakse käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud arvu.

Käesoleva paragrahvi eelmistes lõigetes näidatud saatetunnimeeste arvu määrab kindlaks areteerituid väljasaatev ülem.

II.

Käesolev seadlus hakkab maksma ühel ajal Kaitseväe kriminaalseadustikuga (RT 82 — 1934).

III.

Käesoleva seadluse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse Garnisoni määrustiku (RT 18 — 1929 art. 123) § 393 ja 395.

Tallinnas, 18. jaanuaril 1935.

K. P ä t s

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

P. L i l l

kindral-major

Kaitseminister.

75. Kaitsevaelise vangistuse seadlus.

Antud Riigivanema poolt 18. jaanuaril 1935.

A l u s : Riigikaitse rahuagse korraldamise ja juhtimise seaduse § 4 (RT 18 — 1934 art. 127).

I osa.

1. peatükk.

Ü l d e e s k i r j a d .

§ 1. Kaitseväe vangimaja asutatakse Tallinna komandantuuri juures. Kaitseväe vangimaja personaal nähakse ette Tallinna komandantuuri koosseisus. Komandant valvab üldise korra järele kaitseväe vangimajas, määrab lisavalvemeeskonna kaitseväe vangimajale, hoolitseb, et kaitseväe vangimaja oleks varustatud ruumidega ja kõikide tarvilikkude esemetega.

§ 2. Kaitseväe vangimaja ülem allub vahenditult Tallinna komandandile. Kaitseväe vangimaja ülem vastutab kaitseväe vangimajas korra eest kõigil aladel, viib täide temale alluvas vangimajas kohtuotsuste põhjal kaitsevaelisele vangistusele mõistetud kaitsevaelaste karistused, omab pataljoniülema õigusi vangimaja alalise koosseisu kui ka vahialuste suhtes ning peab iseseisvalt kirjavahetust kaitseväe vangimaja asjus.

§ 3. Sõjaprokurör valvab kaitseväe vangistusasutistes kinnipidamise seaduspärasuse järele ja annab juhtnöore ja korraldusi kõikides küsimustes kohtuotsuste täitmise alal.

§ 4. Summad, mis vajalikud kaitseväe vangimaja ülalpidamiseks, nõuab eelarve korras Tallinna komandant, kuna kaitseväe vangimaja majapidamine sünnib allüksuse kohta ettenähtud korras.

§ 5. Vahialused kaitsevaelased, keda kaitseväe vangimajas kinni peetakse, jäävad oma väeosade ja asutiste nimekirjadesse ja arvestatakse kui kaitseväe vangimajas karistust kandjad.

§ 6. Vahiteenistus, saateteenistus ja vahialuste kinnipidamise viis kaitseväe vangimajas korraldatakse vastavalt Garnisoni määrustiku nõuetele, kui käesolevas seadluses pole antud erieeskirju.

2. peatükk.

Vahialuste vangimajja saatmine ja vastuvõtmine.

§ 7. Kaitsevaelisse vangistusse mõistetud kaitsevaelased saadetakse väeosade ülemate poolt vahi all kaitsevæe vangimaja ülema korraldusse. Ühtlasi väeosa ülem saadab kaitsevæe vangimaja ülemale: 1) kinnitatud ärakirja seadusjõusse astunud kohtuotsusest, millega isikule on kaitsevæeline vangistus määratud; 2) andmed isiku vahi alla võtmise aja ja karistuse aja alguse kohta; 3) ajateenijate kohta — ärakirjad teenistusse vastuvõtmise lehest ja teenistuslehest ning väljavõte kiidu- ja karistusraamatust; 4) toidutunnistuse; 5) vahialuselt äravõetud isiklikud asjad, kui neid pole võimalik üle anda hoiule tema omastele.

§ 8. Väeosa ülem on kohustatud vahi alla paigutatava enne kaitsevæe vangimajja saatmist laskma läbi otsida ja temalt ära võtma kõik asjad peale riietise, eriti aga relvad ja muud riistad, mis kõlbavad kahju sünnitamiseks, ning raha ja väärtasjad.

Väeosa ülema äranägemisel võib ohvitseride ja kaitsevæeametnikkude suhtes läbiotsimine ära jääda.

§ 9. Vahialused ohvitserid, kaitsevæeametnikud ja üleajateenijad saadetakse kaitsevæe vangimaja ülema korraldusse ühe või kahe saatjaga, kusjuures raudtee kasutamise korral neile antakse ühine sõidupilet. Ajateenijad saadetakse garnisoni määrustikus ja kaitsevæe vedude korraldamise määrustes ettenähtud korras.

§ 10. Kaitsevæe vangimajja saadetakse ajateenijad peavad olema varustatud kraamvarustisega vastavalt Kaitsevæe kraamigavarustamise seadlusele. Vastavad dokumendid saadetakse kaitsevæe vangimaja ülemale.

§ 11. Kaitsevæe vangimaja ülem võtab vastuvõetud vahialuse arvele kui karistusekandja ja teatab vastuvõtmisest ning dokumentide ja asjade kättesaamisest väeosa ülemale, kes teda saatis.

§ 12. Karistuse aeg arvatakse isiku vahi alla võtmisest pärast kohtuotsuse seadusjõusse astumist. Kui isik ei olnud edasi kaevanud otsuse peale, või kui otsus tema kaebuse põhjal muudeti või kassatsioonikorras tühistati, siis loetakse karistusaja arvele ka aeg, mille ta on vahi all viibinud pärast kohtu resolutsiooni kuulutamist. Isikuile, kes ei viibinud eeluurimise või juurdluse ajal vahi all, karistuse aeg arvatakse tema vahi alla võtmise päevast, vahi alla võtmise päev kaasa arvatud.

§ 13. Karistuse aja arvele loetakse ka aeg, mille kestel isik viibis vahi all tema saatmisel kaitsevæe vangimajja või üleviimisel ühest vangistusasutisest teise.

§ 14. Vahialuste üle peab kaitsevæe vangimaja ülem arvet eraldi ohvitseride ja kaitsevæeametnikkude, üleajateenijate ja ajateenijate kohta. Raamatute vormi määrab Kaitseminister.

3. peatükk.

Vahialuste ohvitseride, kaitsevæeametnikkude, üleajateenijate ja allohvitseride-ajateenijate kinnipidamine.

§ 15. Kaitsevæelisse vangistusse mõistetud ohvitserid, kaitsevæeametnikud, üleajateenijad ja allohvitserid-ajateenijad kannavad karistust garnisoni arestimajas selleks määratud kambrites, kusjuures kinnipidamine sünnib üldises korras nagu arest garnisoni arestimajas, järgmistes paragrahvides tähendatud eranditega.

§ 16. Vahialused peetaks lukustatud kambrites — ohvitserid ja kaitseväämetnikud eraldi ülejateenijatest ja allohvitseridest-ajateenijatest.

§ 17. Kaitsevää vangimaja ülema ja ka komandandil on õigus igal ajal toimetada läbiotsimist nii vahialuste eneste juures kui ka kambris.

§ 18. Kaitsevääliselise vangistusse mõistetud vahialused karistuse kandmise ajal ei saa palka ega korteriraha, kuid muud kaitsevää varustist nad saavad üldises korras.

§ 19. Vahialused saavad riigi arvel toitu sõduri normi järgi ja võivad omal soovil ka endale tuua lasta toitu. Alkohoolsete jookide ja igasuguste uimasustainete tarvitamine on keelatud. Suitsetamine on lubatud. Nemed võivad tarvitada oma patja, tekki ja voodipesu.

§ 20. Vahialused võivad saada kaitsevää vangimaja ülema loal ajakirjandust ja raamatuid ning kasutada kirjutusabinõusid.

§ 21. Kokkusaamine sugulastega ja tuttavatega võib sündida mitte sagedamini kui kord nädalas ja kaitsevää vangimaja ülema või tema poolt määratud isiku juuresolekul.

§ 22. Kirjavahetus kõrvaliste isikutega sünnib kaitsevää vangimaja ülema järelevalve all, kellele vangid oma kirjad üle annavad ja kelle kaudu ka kirju kätte saavad. Igasugune kirjavahetus möödaminnes kaitsevää vangimaja ülema poolt on vangidele keelatud.

§ 23. Vahialused peavad kinni pidama komandandi poolt maksmapandud päevakorrast, alluma kõigile vahtkonnaliikmete seaduslikkudele nõuetele ning ei tohi rikkuda arestimaja korda ega rahu.

§ 24. Vahialuseid, kes on üle poole neile kohtuotsusega kanda jäetud karistusajast ära kandnud ja ei ole distsiplinaarkorras karistatud karistuse kandmise ajal, võib hea käitumise puhul kaitsevää vangimaja ülema loal lubada linna saatjaga ja ka ilma saatjata mitte kauemaks kui kuueks tunniks igakord ja mitte sagedamini, kui üks kord kahe nädala jooksul.

§ 25. Eelmises (24) paragrahvis tähendatud linnaloa kasutamisel on vahialusel keelatud viibimine restoranides ja muudes avalikkudes joogikohtades. Kaitsevää kasiinode külastamine on lubatud linna lubatud kaiseväälasile.

4. peatükk.

Vahialuste sõdurite kinnipidamine.

§ 26. Vahialused sõdurid jagunevad katsealuste ja paranejate liiki ja peetakse kinni eriruumides iga liigi jaoks eraldi.

§ 27. Kõik vahialused sõdurid arvatakse kaitsevää vangimaja karistuse kandmiseks ilmumisel katsealuste liiki. Paranejate liiki võib neid üle viia komandant oma otsusega kaitsevää vangimaja ülema esitusel.

§ 28. Paranejate liiki võib arvata esmakordselt kohtulikult karistatuid peale kolme kuu karistuse kandmiseks vahi all viibimist. Kohtulikult enim karistatuid võib paranejate liiki arvata peale viie kuu karistuse kandmiseks vahi all viibimist.

Üldine eeltingimus paranejate liiki arvamiseks on hea käitumine, distsipliin ja teenistuse nõuete tundmine ja usinus õppustel ja töödel.

§ 29. Kaitsevää vangimaja ülem korraldab vahialustele õppusi. Vahialused teevad kaitsevää tarviduste kohaseid töid kaitsevää vangimaja ülema korraldusel.

Vahialuste tööd saavad tulud lähevad komandantuuri säästu ja kasutatakse kaitsevää vangimaja huvides komandandi juhtnõõride järgi.

§ 30. Tööde ja õppuste plaani kinnitab komandant kaitsevæ vangimaja ülema ettepanekul.

Õppused vahialustega korraldatakse riviõppuse, võimlemise ja muude reamehele tarvilikkude teadmiste alal.

Tööd, mis vangide abil teostatakse, on igasugused vangimajas tarvilikud majanduslikud tööd ja peale selle tööd, mis komandandi poolt kaitsevæ vangimaja peale pannakse. Nende korraldamine ei pea põhjustama eriliste valvemeeskondade määramist väeosadest.

§ 31. Katsealuste liiki kuuluvate vahialuste tööpäev ei või kesta üle kümne tunni, paranejate liiki kuuluvate tööpäev ei või kesta üle kaheksa tunni.

§ 32. Katsealuste liiki kuuluv vahialune võib üks kord iga kahe kuu jooksul saata välja ühe erakirja, kokku saada omastega ja tellida või endale lasta järele tuua suitsetamistarbeid, suhkrut, teed ja rasvaineid, kuid kokku mitte üle 2 kg.

§ 33. Paranejate liiki kuuluv vahialune võib üks kord kuus saata välja ühe erakirja, kokku saada omastega ja tellida või endale lasta järele tuua suitsetamistarbeid, suhkrut, teed, leiba, rasvaineid ja piima, kuid kokku mitte üle 4 kg.

Paranejate liiki kuuluvatele vahialustele kaitsevæ vangimaja ülem võib lubada lugeda ajalehti ja raamatuid, mis ei käi vastu parandamissihile, ning võib neid saata tööle ilma saatjata oma äranägemise järgi.

Eriti hea käitumise puhul kaitsevæ vangimaja ülem võib paranejate liiki kuuluvatele lubada linna minna kuni kuue tunnini ilma saatjata mitte sagedamini, kui üks kord kahe nädala kestel.

§ 34. Kaitsevæelisse vangistusse mõistetud ei saa palka karistuse kandmise aja eest. Toitu ja muud varustist nad saavad vastavate seadluste alusel. Kaitsevæ vangimaja ülem proovib vahialuste toitu.

§ 35. Vahialused ei tohi tarvitada alkoholseid jooke ega muid uimastavaid aineid. Suitsetamine on lubatud komandandi poolt maksmapandud korras ja kohtades. Vahialustel ei tohi olla, peale sisekorras ettenähtute, mingisuguseid asju või riistu. Selle kontrollimiseks peab kaitsevæ vangimaja ülem nii vahialuseid kui ka ruume perioodiliselt järele vaatama või läbi otsida laskma, kusjuures kõik lubamatud asjad võetakse ära, konfiskeeritakse ja mis selleks kõlblikud, müüakse enampakkumisel komandandi korraldusel, kusjuures saadud raha läheb kaitsevæ vangimaja lugemistoa heaks. Müügiks mittekõlblikud konfiskeeritud asjad komandandi korraldusel hävitatakse või tarvitatakse vangimaja huvides.

§ 36. Kirjad, mida vangid saadavad või saavad, võivad olla kirjutatud eesti, rootsi, saksa või vene keeles ja antakse lahtiselt kaitsevæ vangimaja ülema kätte. Kui kiri on kirjutatud kaitsevæ vangimaja ülemale mitteamusaadavas keeles, siis oleneb komandandi otsusest, kas kiri jätta edasi andmata või pöörata tõlgi poole.

§ 37. Komandant annab instruksioone päeva- ja sisekorra kohta kaitsevæ vangimajas.

Vahialuste saunaskäimine, arstlik järelevaatus ja ravimine sünnib Garnisoni määrustikus garnisoni arestimajas areteeritute suhtes ettenähtud korra järgi.

5. peatükk.

Vahialuste vabastamine pärast karistuse kandmist.

§ 38. Pärast kohtuotsuses määratud karistusaja ärakandmist vahialused vabastatakse ja saadetakse tagasi väeosadesse või asutistesse, kus nad on arvel — kaitsevæ sõidupiletiga.

§ 39. Vabastatule antakse tagasi tema isiklikud asjad ja raha, mis on hoiul kaitseväe vangimajas.

§ 40. Kaitseväe vangimaja ülem saadab väcosa või asutise ülemale, kus vabastatu oli arvel, teate karistuse ärakandmise kohta ühes teenistusdokumentidega.

Ajateenijate kohta peab lisama täpsed andmed päevade kohta, mis ei kuulu sundteenistuse arvele karistuse kandmise tõttu.

§ 41. Vahialused, välja arvatud enesevigastajad, kes enne karistusaja lõppu tunnustatakse kaitseväeteenistuseks kõlbmatuteks ja kuuluvaiks kaitseväeteenistusest vabastamisele, vabastatakse tegelikust kaitseväe teenistusest ja saadetakse sõjaprokuröri korraldusel ülejäänud karistusaja ärakandmiseks kodanlikku vangimajja.

Kodanlikele võimudele edaspidiseks korralduseks antakse üle ka need vahialused, kes on teenistusest vabastatud vaimuhaiguse tõttu.

6. peatükk.

Enne tähtaega tingimisi vabastamine.

§ 42. Enne tähtaega tingimisi vabastamine sünnib kaitseväe vangimaja ülema ettepanekul komisjoni otsusel, millest võtavad osa peale kaitseväe vangimaja ülema ja komandandi või tema esindaja ka sõjaprokurör või tema abi. Komisjoni otsused selles küsimuses on lõplikud. Komisjoni esimeheks on see kaitseväelane, kes on vanem. Komisjoni kokkukutsumist algatab kaitseväe vangimaja ülem.

§ 43. Enne tähtaega tingimisi vabastatud vahialused saadetakse § 38 tähendatud korras oma väeosasse või asutisse, kus nende edaspidine teenistus sünnib ühel alusel karistamata kaitseväelastega. Kaitseväe vangimaja ülem teatab ülemusele enne tähtaega vabastatu suhtes temale Kaitseväe kriminaalseadustiku § 39 järgi tingimisi enne tähtaega vabastamise komisjoni poolt määratud katseaja.

§ 44. Kui enne tähtaega tingimisi vabastatu lahkub või vabaneb kaitseväeteenistusest enne katseaja lõppu, siis ülemus ühes tema teenistusest vabastamisega teatab tema kohta tehtud kohtuotsusest, karistuse kandmise ajast ja katseaja kestusest politseile ja asutisele, kus isik arvel.

§ 45. Kui enne tähtaega tingimisi vabastamine tühistatakse Kaitseväe kriminaalseadustiku § 40 korras ja ajateenija suhtes, siis aeg tema vahi alt vabastamisest kuni uue vahistamiseni ei loeta karistuse arvele, kuid võetakse sundteenistuse aja arvele.

7. peatükk.

Vahialustele määratavad karistused.

§ 46. Distsiplinaarüleastumiste ja kaitseväe vangimaja sisekorra rikkumiste eest on kaitseväe vangimaja ülemal õigus määrata vahialustele järgmisi karistusi:

- 1) noomitus;
- 2) ajakirjanduse lugemise õiguse kaotus kuni ühe kuuni;
- 3) kirjavahetuse õiguse kaotus kuni ühe kuuni;
- 4) külalistega kokkusaamise õiguse kaotus kuni ühe kuuni;
- 5) toiduainete tellimise või järeletoomise õiguse kaotus kuni ühe kuuni;
- 6) suitsetamiskeeld kuni ühe nädalani;
- 7) ajateenijatele kartserarest Kaitseväe distsiplinaarkaristuste seadluse alusel;
- 8) paigutamine pimedasse kartserisse kuni seitsme öö-päevani.

Pime kartser on köetav ja ventileeritav pime ruum kõva asemega. Kartserisse paigutatud vahialune kaotab kartseris viibimise ajal õiguse saata välja või võtta vastu erakirju või lugeda kirjandust, saada kokku külalistega ja suitsetada.

Pimedasse kartserisse paigutatud vahialused üleajateenijad ja sõdurid saavad sama sööki, mis auastme järgi on ette nähtud kartseraresti puhul Garnisoni määrustiku § 392 järgi, kuna ohvitserid ja kaitseväeametnikud saavad sama sööki, mida nad tarvitasid kaitseväelist vangistuskaristust kandes.

§ 47. Komandandil on õigus § 46 p. 2—6 ja 8 tähendatud karistusi kahekordistada.

Komandandil on õigus paranejate liiki kuuluvaid vahialuseid üle viia katsealuste liiki.

§ 48. Erakorraliselt halva käitumisega vahialuseid ajateenijaid, kes vaatamata pealepandud karistustele ei ole parandanud oma käitumist, võib kaitseväge vangimaja ülema ettepanekul sõjaprokurööri nõusolekul ja komandandi otsusel paigutada kuni kolme kuuni üksikkambrisse, kusjuures sööki nad saavad hariliku kaitseväge vangimaja normi järgi, magavad kõval asemel, neile on keelatud suitsetamine ja ajalehtede ja kirjanduse lugemine ning külalistega kokkusaamine ja kirjavahetuse pidamine. Nende peale võib panna raskemad komandantuuris ettetulevad tööd, kuid tööpäev ei või kesta üle kaheteistkümne tunni.

II osa.

§ 49. Käesolev seadlus hakkab maksma ühel ajal Kaitseväge kriminaal-seadustikuga (RT 82 — 1934).

§ 50. Käesoleva seadluse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Ajutine seadus kaitseväge vangistusasutiste kohta (Vene seaduste ja korralduste kogu 1914 a. art. 688).

§ 51. Distsiplinaarkompanii likvideeritakse ja tema kirjavahetus, arhiiv ja varandus läheb Tallinna komandandi korraldusse. Kaitseväge vangimaja ülem lahendab kõik jooksvad küsimused Distsiplinaarkompanii kirjavahetuse, arhiivi ja karistuste täideviimise alal.

Tallinnas, 18. jaanuaril 1935.

K. P ä t s
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.
P. L i l l
kindral-major
Kaitseminister.

76. Ohvitseride teenistuskäigu seadluse § 83, 84 ja 110 muutmise seadlus.

Antud Riigivanema poolt 18. jaanuaril 1935.

A l u s: Riigikaitse rahuagse korraldamise ja juhtimise seaduse § 4 (RT 18 — 1934).

I.

Ohvitseride teenistuskäigu seadluse § 83, 84 ja 110 (RT 85 — 1931) muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 83. Kõrgendamise ettepanekud § 80 tähendatud ülemate poolt esitatakse alluvuse korras Kaitseministrile või kaitseväge juhatajale kõigi nende ohvitseride kohta, kes on täitnud kõik kõrgendamise eeltingimused.

§ 84. Juhul, kui Kaitseminister või kaitsevägede juhataja ei pea võimalikuks esitada kapteni (vanemleitnandi) ja kõrgematesse auastmetesse kõrgendamise ettepanekuid sellel arvul, millisel neid tulnud kaitsevägede staapi (§ 82), siis Kaitseminister ja kaitsevägede juhataja valivad välja kumbki oma alluvusest ettepanud ohvitseride hulgast tarviliku arvu väärilisemaid ohvitseri. Väljavalitud ohvitserid esitatakse kõrgendamiseks Riigivanemale.

Käesoleva paragrahvi eelmine lõige ei ole maksev sõjaringkonnakohtu esimehe, alaliste liikmete ega sõjakohtu-uurijate kohta.

§ 110. Kaitsevägede staabi poolt koostatud kandidaatide nimekirjade kavades märgivad ära, kes väärilisematest ohvitseridest ja millises järjekorras tuleb võtta lõplikku kandidaatide nimekirja:

1) Kaitseministeeriumi alal — Kaitseminister või tema korraldusel Kaitseministri abi;

2) kaitseväge ja kaitseliidu alal — kaitsevägede juhataja;

3) piirivalve alal — Siseminister kokkuleppel kaitsevägede juhatajaga.

Lõplikud kandidaatide nimekirjad kinnitavad: Kaitseministeeriumi alal — Kaitseminister, kaitseväge ja kaitseliidu alal — kaitsevägede juhataja ja piirivalve alal — Siseminister.

II.

Käesolev seadlus hakkab maksma avaldamisega.

Tallinnas, 18. jaanuaril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

P. Lill

kindral-major

Kaitseminister.

77. Sõjaväe seadluste kogu XVIII raamatu täiendamise seadlus.

Antud Riigivanema poolt 18. jaanuaril 1935.

A l u s: Riigikaitse rahuaegse korraldamise ja juhtimise seaduse § 4 (RT 18 — 1934 art. 127).

I.

Sõjaväe seadluste kogu XVIII raamatu (1907 a. väljaanne) 2 jagu täiendatakse § 144¹, 144² ja 144³ järgmises redaktsioonis:

§ 144¹. Eelmises (144) paragrahvis ettenähtud ehitustööde teostamiseks vajalikud krediidid võetakse Teedeministeeriumi avalikkude tööde osakonna eelarve-ettepanekusse Kaitseministeeriumi poolt esitatud suuruses.

§ 144². Teedeministeeriumi avalikkude tööde osakond teostab vahetult või töövõtjate kaudu ainult käesoleva seadluse § 144 p. 2 ettenähtud töödest need tööd, mis nähtud ette § 148 p. 1 ja 2, kuna muud tööd teostab Kaitseministeerium kaitseametkonnas maksva korra kohaselt Teedeministeeriumi avalikkude tööde osakonna eelarves selleks otstarbeks ettenähtud krediitide arvel.

Teedeministeeriumi avalikkude tööde osakonna poolt kaitseametkonnale tehtavate ehitustööde projektid ja eelarved koostab avalikkude tööde osakond

ja pärast nende heakskiitmist Kaitseministeeriumi poolt kinnitab need tehniliselt avalikkude tööde osakonna direktor. Muudatusi projektides ja eelarvetes võib teha ainult Kaitseministeeriumi nõusolekul.

Käesoleva paragrahvi alusel avalikkude tööde osakonna poolt tehtavate tööde teostamise järjekord ja tähtsajad määratakse Kaitseministri ja Teedeministri kokkuleppel.

§ 144³. Avalikkude tööde osakonna poolt püstitatud uued ehitised ning teostatud kapitaal-ümberehitustööd antakse üle Kaitseministeeriumile üleandmisaktidega.

Üleandmisaktis tähendatakse ära, kas teostatud ehitustööd on täielikult lõpule viidud ning kas need on teostatud vastavalt kinnitatud projektile ja eelarvele.

II.

Käesolev seadlus hakkab maksma avaldamisega.

Tallinnas, 18. jaanuaril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

P. Lill

kindral-majoor

Kaitseminister

78. Postimäärustiku §§ 19, 27, 35, 36, 86, 93, 98, 100, 215, 306, 309, 328, 332, 346, 403, 404, 424, 733, 750, 751, 752, 755, 818, 820, 830 ja 1102 muutmise määrus.

Antud Teedeministri poolt 21. jaanuaril 1935.

Alus: Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seaduse § 12 p. 1 ja § 21 (RT 24 — 1930 ja RT 61 — 1934).

I.

Posti määrustiku (RT 55 — 1927, RT 26 — 1930, RT 49 — 1930, RT 45 — 1931, RT 99 — 1932) §§ 19, 35, 36, 86, 93, 98, 100, 215, 306, 309, 328, 332, 403, 404, 424, 733, 750, 751, 752, 755, 818, 820, 830 ja 1102 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

19. Kirjaposti saadetiste raskuse ja mõõdete piirid on kindlaks määratud järgmiselt:

Saadetised	Raskuse piirid (ülemmäärad)	Mõõdete piirid
Kirjad	2 kg	Pikkus, laius ja paksus kokkuarvatult: 90 sm, ilma et suurim mõõde ületaks 60 sm; rullidena: pikkus ja kahekordne läbimõõde — 100 sm, ilma et suurim mõõde ületaks 80 sm

Saadetised	Raskuse piirid (ülemmäärad)	Möödete piirid
Postkaardid, harilikud ja makstud vastusega	—	Ülemäärad: 15×10,5 sm Alammäärad: 10×7 sm
Äripaberid	2 kg	Nagu kirjade suhtes
Trükitooted	2 kg (3 kg üksikult saadetavate köidete kohta)	
Reljeeftrükitooted pi-medaile	5 kg	Kokkukäänatud või kokkukäänamata kaartide kujul lahtiselt saadetavad trükitooted oma mõõteilt allutatakse samadele alammääradele mis postkaardidki
Kaubaproovid	500 g	
Pisipaketid	1 kg	

35. Saadetis peab selgesti ja arusaadavalt kirjutatud aadressi kandma — aadressaadi nime ja koha nimetuse äratähendamisega, kellele ja kuhu saadetis peab edasi toimetatama. Aadressi võib kirjutada pliiatsiga, tindiga või mehaaniliste abinõudega. Lihtsaadetise külge on lubatud kleepida ka lipikule kirjutatud või trükitud aadressi. Tähtsaadetise lipikaadressi kohta vt. § 100.

36. 1) Postiteenijad on kohustatud soovitama publikule:

a) aadress kirjutada ladina tähtedega ja see asetada saadetise pikkuse suunas nii, et jääks vajalik ruum ametlikele märkmeile või lipikuile;

b) aadress tähendada ära niivõrt täpselt ja täielikult, et saadetise sihitamine ja aadressaadi väljastamine võiks teoneda ilma otsimisteta;

c) postmargid või frankeerimise jäljendid paigutada pealekirjutuse küljele ülemisse parempoolsesse nurka;

d) saatja nimi ja elukoht näidata kas eesküljel ja eelistatavamalt vasakpoolses alumises nurgas nõnda, et mitte kahjustada aadressi selgust ega ametlike märkmete või lipikute tarvitamist, või aga tagaküljel;

e) tarvitada igaliiki saadetiste jaoks ümbrikke, mille mõõted ei oleks vähemad kui 10 sm pikkuselt ja 7 sm laiuselt;

f) vastupidavalt valmistada oma saadetised, eriti kui need on määratud kaugeisse välismaadesse;

g) alandatud taksiga saadetavate saadetiste suhtes näidata liik, kuhu nad kuuluvad, märkmete abil nagu „Äripaberid — Papiers d'affaires“, „Trükitooted — Imprimés“, „Kaubaproov — Echantillon“, „Pisipaket — Petit paquet“ j.n.e.

2) Igaliiki saadetised, millede aadressi jaoks varutud pool on tervelt või osaliselt jaotatud mitmesse lahtrisse järjekordsete aadresside paigutamiseks, pole lubatud.

3) Mittepostmarke ja heategevuse või muid vinjette, mis võivad kutsuda esile postmarkidega äravahetamise, ei või paigutada aadressi küljele. Samuti on lugu templite jäljendeiga, mida võiks vahetada ära frankeerimise jäljendeiga.

4) Maksuvabalt saadetud postitalituse välismaised kirjapostisaadetised peavad kandma eesküljel märget „Service des postes“ või mingit analoogilist märget.

86. Trükitoodete taksi alla ei käi postmargid või pealetrükitud postmarkidega väljaantud postitähikud (postmargi kujutisega ümbrikud, postkaardid j.n.e.) kustutatult või kustutamata kui ka kõik trükitooted, mis osutavad mingisuguse väärtuse märki.

Erandina sisemaalises liikimises on lubatud saata loteriide pileteid trükitoodete taksiga, kui saatmine toimub tähtsaadetisena. Mis puutub loteriide pileтите tellimisele kutsuvaisse üleskutseisse ja kuulutusisse, siis neid võib igal juhul saata liht trükitooteina, sest neil võib küll olla ka pileti välimus, kuid neil ei ole otsest väärtust.

93. Trükitooteile lubatakse ligi panna:

a) parandatud või parandamata trükikorrektureid: asjasse puutuvat käsikirja;

b) eelmises (92) paragrahvis täht h all mainitud saadetisliikidele: ainult olulisist väljendusist koosnevat lahtist kaubaarvet saadetud asja üle;

c) kõigile trükitooteile: kaarti, ümbrikku või ristpaela sidet, mis saadetise saatja aadressiga varustatud ning tagasituleku eest postmarkide abil, liikimises välismaadega — trükitoote esialgse sihtmaa postmarkide abil, frankeeritud.

98. Tähtsaadetised, mis eksikombel on postile võetud kas täiesti frankeerimata või puudulikult frankeeritult, varustatakse T-templi jäljendiga ja neile märgitakse puuduv taksisumma ü h e k o r d s e s suuruses sissenõudmiseks adressaadilt.

Juurdemaksust hoolimata loetakse need tähtsaadetisiks ja toimetatakse edasi tähtsaadetiste korras. Samal viisil talitatakse saadetistega, mis postkastest välja võetud, kui nad kannavad märget „tähitud“ ja on täiesti frankeerimata või puudulikult frankeeritud.

100. Kirjapostisaadetisi, millede aadress algtähtedest koosneb või millede aadress pliiatsiga kirjutatud, ei võeta tähitamiseks postile. Ometi, saadetiste aadress, arvatud välja läbipaistva aknaga ümbrikus läkitatavad saadetised, võib olla kirjutatud tintpliiatsiga. Lubatavad ei ole määrimised ega parandused adressaadi ja sihtkoha nimetustes; mitteolulised määrimised ja parandused aadressi muudes sõnades ei ole aga takistuseks tähtsaadetise postile võtmiseks.

Tähtsaadetisele lubatakse kleepida lipikule kirjutatud või trükitud aadressi ainult sel korral, kui saadetisel on ka saatja aadress, ja kui saatja vajutab ümbrikule oma nimelise pitsati või templi nõnda, et üks pool templijäljendist asetseks lipikul ja teine pool ümbrikul. Samal viisil vajutatakse saadetisele ka postitempli jäljend.

215. Saatja võib ka pärast paki postileandmist tagantjärele, ära tasudes tähtkirja esimese raskusastme eest kuuluva taksi, nõuda postpaki väljastamist vabana maksudest.

Kui paki väljastamist vabana maksudest nõutakse kas paki postileandmisel või tagantjärele, peab lähteasutus saatjalt võtma allakirjutatud kohustuse, et viimane tasub paki (sisendusnumber ja paki aadress kohustusel ära tähendada) pealt sihtmaale kuuluvad postimaksud ja mittepostimaksud (tolli j.m. maksud), kui sihtkohast maksude kohta jõuab tagasi frankosedel.

Kohustusel olgu saatja isikuttõestavast dokumendist andmed märgitud: eesnimi, perekonnanimi, isikuttõestava dokumendi number, kelle poolt ja millal dokument antud välja. Kohustus jääb igal juhul lähtekontorisse. Tarbekorral peab kohustus lähtekontorile tuntud maksuvõimelise isiku allkirjaga varustatud märkust kandma, kes käemehena vastutab kulude tasumise eest.

306. Lendposti saadetised käivad peale harilikkude postitakside veel erilise lendposti lisataksi alla tariifi kohaselt. Puuduliku frankatuuri korral saadeti saadetakse ikkagi lennuteel edasi juhul, kui tasutud frankatuuri kogusumma teeb välja vähemalt lendposti lisataksi. Puuduva frankatuuri suhtes talitatakse nagu muudegi juurdemaksuliste saadetistega.

309. Iga lendpostisaadeti peab saatja poolt varustatama esikülje ülemisel äärel märkmega „Par avion“ (Lennukiga) või postiasutustest maksuta antava vastava lipikuga. Postpaki saatmisel tuleb ka pakikaart varustada sellase märkmega või lipikuga.

328. Peatükk III-da määrustes ettenähtud erandid (näit. § 82, täht g) arvatud välja, äripaberid, trükitooted, igaliiki kaubaproovid ja pisipaketid:

a) peavad kinnindatud olema niiviisi, et neid postil hõlbus oleks kontrollida;

b) ei või kanda mingit märgi ega sisaldada ühtki dokumenti, millele jooksva ja isikliku kirjavahetuse iseloom;

c) ei või sisaldada ühtki postmarki ja ühtki frankatuurtähikut, ei kustutatult ega kustutamata, ega ühtki paberit, mis osutab mingit väärtust.

332. Arvatud välja ainult tähtitud kirjad kinnises ümbrikus, kõik muud kirjavahetisaadeti ei või sisaldada metallraha, pangatähti, paberraha või ettenäitajale kuuluvaid mistahes väärtusi, töötletud või töötlemata plaatinat, kulda või hõbedat, samuti kalliskive, vääртеhteid ja muid kallihinnalisi asju.

403. Järelesaatev postiasutus kriipsutab läbi järelesaadetava saadeti pealekirjutises sihtkoha nimetuse ja aadressi (kuid aadressaadi nimed peavad igal juhul jääma puutumata) ning märgib sinna kõrvale uue sihtkoha nimetuse ja aadressaadi aadressi. Kui tegemist on postpakiga, tehakse parandused nii pakikaardi kui ka paki enese peal.

Valesti sihitamise tõttu postiasutuses saadud saadetised tulevad viibimata edasi saata nende õigesse sihtkohta.

404. Oma asukohta muutnud isikule järelesaatmiseks kuuluvad kirjavahetisaadeti lihtsaadeti võib paigutada erilistesse koondusümbrikesse, milleledele märgitakse aadressaadi nimi ja uus aadress ainult.

Sellasisse ümbrikesse ei tohi paigutada saadeti, mis oma kujult, suuruselt ja raskuselt võiksid põhjustada koondusümbriku kärsemise, ega välismaalisi tollivaatele alluvaid saadeti. Koondusümbriku ja tema sisu koguraskus ei või milgil juhul ületada 500 grammi.

Koondusümbrik esitatakse järelesaatvale asutusele lahtiselt, et sellele võimaldada vastaval juhul võtta taksitäreendeid, kui seesolevalt saadetiilt neid tuleks võtta, või märgendada neil saadetiil juuremaksuna taksid, mis neilt, kui nad puudulikult on frankeeritud, tuleb võtta nende saabumisel ja kätteandmisel aadressaatidele. Pärast kontrollimist järelesaatev asutus kinnindab ümbriku ja vajutab sellele vastaval juhul T-templi jäljendi, ära märkides võtta tulevate takside kogusumma, välismaalises liikimises — franges ja santiimes.

Saabumisel sihtkohta võib väljastav asutus ümbriku avada ja tema sisu kontrollida ning vastaval juhul sisse nõuda tasumata taksid osa.

Eeltoodud korras võib talitada samuti kirjavahetisaadeti lihtsaadeti, mis aadressitud on kas samasel laeval asuvate meremeeste ja reisijate nimele või ühiselt mingist matkast osavõtvaile isikuile. Sel juhul koondusümbrikud peab varustatama laeva aadressiga või laevasõidu agentuuri, reisibüroo j.n.e. aadressiga, kel ele saadeti tuleb välja anda.

424. Aadressaatide elukoha muutumise tagajärjel järelesaadetavate pakide peale arvatakse uued saatekulud (erandiks § 421), mille peavad tasuma pak-

kide vastuvõtmise juures — adressaadid, või väljastamatuse tõttu lähtekohta tagasisaatmise korral — saatjad, ning ilma et loobutaks kuuluvaist tollimaksudest või muudest erikuludest, mida sihtmaa nõus ei ole annuleerima, kui tegemist on välismaaliste postpakkidega. Samuti on lugu, kui tagasisaatmine osutub saatja eksituse või X peatükis ettenähtud keeldude tagajärjeks. Tasumata virkmaksu suhtes talitatakse § 644 kohaselt.

Välismaalise postpaki suhtes võib ametkond, kelle territooriumil postpakk tuli ümber pakkida, et kaitsta tema sisu, koormata seda pakki ümberpakkimise maksuga, mis 36 sendile (30 santiimi) määratud. Seda maksu võib tarvitada ainult järelesaadetavate või lähtekohta tagasisaadetavate pakkide suhtes ning üks ainuke kord kogu transpordi kestusel, lähetamisest väljastamiseni, ja see nõutakse sisse adressaadilt või, vastaval juhul, saatjalt.

733. Nii sise- kui välismaalised transferdid on maksvad nende väljalaskmise kuule järgneva esimese kuu möödumiseni. See tähtaeg pikendatakse kuue kuu võrra välismaaliste transfertide suhtes liikimises kaugete maadega. Mõne välismaa suhtes § 738 määrab erisugused tähtajad.

750. Väljastamatud postisaadetised saadetakse lõpptalituseks Tallinna peapostkontorisse:

1) pärast 30-päevast lähtekohas ootepidamist — need, mida ei läinud korda anda tagasi nende saatjaile, nii sihtkohast (ka välismaadest) lähtekohta tagastatud kui ka need, mis mõningail põhjusil on pidanud jääma lähteasutusest edasi saatmata;

2) viivitamata — need tagasijõudnud saadetised, milledest nende saatjad on loobunud, samuti rikkiläinud sisuga tagasitulnud saadetised, kui ei osutu tarvilikuks viimaseid viivitamata hävitada kohapeal, kui ka need, mida ei ole läinud korda anda tagasi nende saatjaile, kuid milledest karta on, et seismapidamise tõttu nende sisu võib minna rikki;

3) otse sihtkohast — § 705 tähendatud sisemaalised väljastamatud kirja-postisaadetised ning § 731 tähendatud sisemaalised väljastamatud ja saatjate poolt loovutatud postpavid.

751. Lõpptalituseks Tallinna peapostkontoris saadud (§ 750) väljastamatud postisaadetised võetakse avamisele pärast ühekuulist ootepidamist. Postivalitsuse direktor määrab üksikasjaliku menetluse korra väljastamatute postisaadetiste registreerimiseks Tallinna peapostkontoris, avamiseks ja vastaval juhul avatud andmeil uueks kättetoimetamise katseks nende saajaile või saatjaile ning lõplikult väljastamatute saadetiste või nende sisu likvideerimiseks müümise ja hävitamise abil või tarbekorral alalhoidmiseks.

752. Lõpptalituses avatud ja likvideerimiseks määratud saadetistest kirjad ja üldse kõik kirjalikud teatmed, millel ei ole dokumentlikku väärtust, hävitatakse põletamisteel ühes nende ümbrikega. Saadetistest leitud dokumendid, nagu isikutunnistused, atestaadid ja igasugu muud tunnistused, saadetakse politseivalitsuse korraldusse; raha, samuti hoiu-, panga- ja muud väärtpaberid antakse hoiule Eesti Panga osakonda; kõik tarbeasjad ja ained, millel vähegi väärtust, müüakse ära oksjoni teel.

Müügist saadud summad, mis saadetisel lasuvate koormatiste tasumisest ja müüjiga seotud kulude katmisest jäänud üle, samuti lõplikult väljamaks-mata jäänud summad transfertide, lunade ja postikassangu talitustes ning suletud jooksvate arvete summad kantakse riigi tuludeks.

755. Lõpptalituse saadetud saadetisi võivad seks õigustatud isikud saada tagasi kuni need saadetised veel pole likvideeritud.

Raha ning protsent- ja väärtpabereid, mis saadetiste likvideerimisel neist välja võetud, samuti neist leitud asjade müügist saadud raha kui ka rahakaar-

tide järgi ning postikassangu talituses välja maksmata jäänud raha ja suletud jooksvate arvete summasid võivad seks õigustatud isikud saada tagasi 3 aasta jooksul, arvates saadetise või rahasumma postileandmise päevast.

818. Oma elukoha muutmise puhul abonendid võivad nõuda, et ajaleht neile saadetakse järele otseselt nende uuel aadressil, kas Eesti piirides või välismaasse, aja kestel, mis ei ületaks tellimise tähtaega. Selle eest võetakse abonendilt erimaksu, postitariifi kohaselt.

Sama kord on maksev ka siis, kui nõutakse sisemaale tellitud ajalehe järelesaatmist abonemendi korras välismaale. Sel juhul peab abonent tasuma veel posti poolt nõutavad muud maksud, mis tingitud on järelesaatmisest välismaale.

820. Kui nõutakse ajalehe järelesaatmist välismaale (§ 818), peab avaldus alati esitatama senisele väljastavale postkontorile.

830. Kuna väljaandjail mõnikord (rahakursi langemise tõttu j.n.e.) võimata või raske on ajalehti seniseil tingimusil edasi saata, neil on õigus jäetud põhjendatud juhtudel kas mõne üksiku või kõigi lehtede saatmist lõpetada enne tellimise tähtaja möödumist. Sel korral peab lehe väljaandja andma ilmumiskoha postkontorile siia lisatud kavandi (nr. 31) kohase kaardikujulise lõpetamistate kahes eksemplaris. Väljaandjail kasseeritud postimakse abonemendi enneaegsel lõpetamisel tagasi ei makseta.

1102. Ajalehtede ja ajakirjade kaasas lubatakse laiali saata kuulutusi, katalooge, prospekte, hinnakirju, brošüüre, proovinumbreid teistest väljaannetest j.n.e. Kuid need ajalehe vahele pandud kõrvalised lisad, mis ei ole tema lahutamata osa, käivad täiendavalt trükitoodete taksi alla ning ka 50%-line taksialandus trükitoodete taksist ei ole maksev sellaste lisanduste suhtes.

Ainukese erandina on ajalehtedele ja ajakirjadele lubatud korduvalt panna vahele posti jooksvate arvete sissemaksukaarte pealetrükitud tekstiga riigi rahaliste loteriide piletite tellimiseks, ilma trükitoodete taksile vastava täiendava juurdemaksuta.

II.

Sama määrustiku § 27 p. 1 muudetakse ja ühes sissejuhatava osaga panakse maksuma järgmises redaktsioonis:

27. Trükitoodete üldtaksist 50%-lise alandamise alla käivad:

1) Eestis ilmunud ajalehed ja perioodilised väljaanded, mis saadetakse otseselt väljaandjate või nende volinike poolt. Selle taksialanduse alla ei käi erilised trükitooted, nagu kataloogid, prospektid, hinnakirjad j.n.e., milline ka ei oleks nende ilmumise korrapärasus.

Sama määrustiku § 346 p. 3 täiendatakse ja ühes sissejuhatava osaga panakse maksuma järgmises redaktsioonis:

346. Käesoleva peatüki §§ 326, 335, 338 ja 339 mainitud vastavate keeldude all mõistetakse järgmist:

3) nilbete ja kõlblusvastaste asjade all mõistetakse ka saadetisi endid, kui nad seda on oma välimuselt, joonistuselt või pealekirjutuselt, samuti sääraseid asju pakkuvaid või ülistavaid reklaame ja hinnakirju.

III.

Käesolev määrus hakkab maksuma tema avaldamisega.

Tallinnas, 21. jaanuaril 1935. Nr. 3954.

Teedeminister O. Sternbeck.

Postivalitsuse direktor G. Jallajas.